

## ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	<b>Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"</b>
Освітня програма	<b>3768 Психологія</b>
Рівень вищої освіти	<b>Бакалавр</b>
Спеціальність	<b>053 Психологія</b>

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## Загальні відомості

### 1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	<b>3768</b>
Назва ОП	<b>Психологія</b>
Галузь знань	<b>05 Соціальні та поведінкові науки</b>
Спеціальність	<b>053 Психологія</b>
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	<b>Бакалавр</b>
Вид освітньої програми	<b>Освітньо-професійна</b>

### 2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	<b>Савелюк Наталія Михайлівна, Черткова Олена Олександрівна, Прокоф`єва Олеся Олексіївна (керівник)</b>
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	<b>07.02.2023 р. – 09.02.2023 р.</b>

### 3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	<a href="http://luguniv.edu.ua/Attach/public_info/accred_op/3768/accred_op_053_3768_psychology_vidomosti_bac.pdf">http://luguniv.edu.ua/Attach/public_info/accred_op/3768/accred_op_053_3768_psychology_vidomosti_bac.pdf</a>
Програма візиту експертної групи	<a href="http://luguniv.edu.ua/Attach/public_info/accred_op/3768/accred_op_053_3768_psychology_programa_bac.pdf">http://luguniv.edu.ua/Attach/public_info/accred_op/3768/accred_op_053_3768_psychology_programa_bac.pdf</a>

### 4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

#### I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

**відсутні**

## II. Резюме

## **Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям**

За підсумками роботи експертною групою (далі - ЕГ) на основі вивчення нормативних документів, матеріалів сайту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – ЛНУ ім.Т.Шевченка), дистанційного онлайн-візиту встановлено, що освітньо-професійна програма «Психологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія (далі – ОП), дійсно функціонує в ЛНУ ім.Т.Шевченка і, відповідно до мети, спрямована на формування програмних результатів навчання. У ЕГ склались в цілому позитивні враження від ЛНУ ім.Т.Шевченка, її здобувачів, академічної спільноти, менеджменту. Заклад вищої освіти (далі – ЗВО) є вдруге переміщеним закладом вищої освіти, проте має достатню матеріально-технічну базу, в тому числі на договірній основі використовує матеріально-технічну базу ЗВО-партнерів і благодійних фондів. ЗВО має потужні ресурси для соціальної підтримки здобувачів і НПП. Було помітно, що ЗВО дотримується культури якості вищої освіти, відкритий до діалогу і трансформацій, функціонування ОП дійсно відбувається і регулюється положеннями та процедурами розробленими у ЗВО. ОП реалізується за тісної співпраці зі стейкхолдерами, у ЗВО дотримуються студентоцентрованого підходу, частина НПП поєднує роботу в ЗВО з практичною діяльністю у державних і недержавних установах, є професіоналами-практиками. Експертна група вважає, що ОП є затребуваною на регіональному і всеукраїнському просторі та, при умові врахування і виправлення зауважень, має перспективи розвитку.

## **Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик**

- ОП враховує запити контраверсійного середовища Сходу України та є значущою складовою відродження та розвитку двічі внутрішньо переміщеного національного університету; - ЗВО має зручний для здобувачів формат подання переліку ВОК, в якому зазначено ОП та галузі знань, на які розраховано ОК; - ОП має різноманітний перелік баз практики на ОП; - ОП спрямована на формування навичок міжособистісної взаємодії, суб'єктності та рефлексії, у більшості силабусів ОП зазначено, які саме soft-skills формуються даним ОК; - НПП налагодили тісну комунікативну взаємодію зі здобувачами, за якої необхідне інформування відбувається через різноманітні інформаційні канали; - у ЗВО здійснюється популяризація академічної доброчесності на інституційному рівні – працює Школа академічної доброчесності; - 100 % НПП, котрі забезпечують викладання ОК на ОП, мають наукові ступені та вчені звання; - велика частка НПП є також і професіоналами-практиками, котрі успішно поєднують науково-педагогічну діяльність із практичною психологічною діяльністю; - наявність двох сайтів дистанційного навчання окремо для здобувачів денної та заочної форми навчання; - наявність гарячих ліній для технічної підтримки учасників освітнього процесу на освітньому порталі; - функціонування різноманітної інфраструктури для підтримки психічного здоров'я здобувачів, що включає в себе Центр психологічного відновлення та адаптації, сектор студентської соціальної служби, діяльність едвайзерів та тьюторів, можливість отримання психосоціальної підтримки на базі кафедри спеціальної та інклюзивної освіти; - підтримка здобувачів з числа ВПО у вигляді надання безкоштовного харчування в їдальні, пільгові можливості перебування у гуртожитку при евакуації; - можливість безкоштовної публікації наукових праць здобувачів у збірнику «Науковий пошук молодих дослідників».

## **Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення**

-в ОП і серед ОК, і ВОК відсутні ті, які би безпосередньо стосувалися світової тенденції медіатизації соціуму та регіональної тенденції зростання кількості військовослужбовців; -значна частка вибіркового ОК у списках рекомендованих джерел силабусів та/або РП містить морально неприпустиму літературу країни-агресорки; -в силабусах не вказано, якими саме формами і методами контролю забезпечується перевірка ПР ОК, недостатньо представлені критерії оцінювання за різними видами контролю, не наведено питання до екзамену; -здобувачі ОП не орієнтуються у критеріях оцінювання за окремі види робіт і не розрізняють форми контрольних заходів; -змістовно атестація не перевіряє досягнення ПР10,13-17,20-23,25; -визначена на 2023 р. форма проведення випускового екзамену не дозволяє визначити рівень сформованості практичних навичок здобувачів; -визначення на кафедральному рівні певних відсотків оригінальності у кваліфікаційних роботах здобувачів не відповідає політиці «нульової толерантності»; -відсутність централізованого оприлюднення розкладу на офіційному сайті ЗВО; -на офіційному сайті не висвітлено таблицю пропозицій до проекту ОП 2022р. Рекомендації: -проектній групі та гаранту на найближчому засіданні проаналізувати кадрові можливості включення до ОК Військової психології, Медіапсихології та/чи споріднених із ними ОК; -НПП упродовж місяця від дати ознайомлення ЗВО зі звітом ЕГ оновити списки рекомендованих джерел до ОК, вилучивши з них літературу країни-агресорки, до початку 2023-24 н.р. затвердити оновлені силабуси та/або РП; -групі забезпечення ОП, гаранту, завідувачу кафедри при перезатвердженні силабусів у 2023 р. зазначити в них, форми і методи контролю якими забезпечується перевірка ПР ОК, критерії оцінювання за різними видами контролю, питання до екзамену; -НПП, гаранту, едвайзерам починаючи з 2023 р. організувати систематичне інформування здобувачів щодо критеріїв оцінювання за окремі види робіт і форми контрольних заходів; -гаранту, групі забезпечення ОП, завідувачу кафедри невідкладно (до початку атестації 2023р.) переглянути програму випускового екзамену і вимоги до виконання кваліфікаційних робіт, передбачивши на атестації перевірку досягнення здобувачами всіх ПР ОП, невідкладно поінформувати здобувачів про зміни; -гаранту, завідувачу кафедри невідкладно (до початку атестації 2023р.) переглянути форму проведення випускового екзамену, застосувавши таку, яка дасть змогу визначити рівень сформованості практичних навичок здобувачів; -гаранту, керівникам кваліфікаційних робіт систематично проводити інформаційні заходи для

здобувачів щодо політики «нульової толерантності» до будь-яких проявів академічної недоброчесності; -керівнику навчального відділу невідкладно запровадити оприлюднення розкладу на сайті ЗВО та його актуальне оновлення; - гаранту щорічно після отримання пропозицій до проекту ОП, починаючи з 2023р., висвітлювати на сайті ЗВО таблицю всіх пропозицій до проекту ОП, а також документи, що підтверджують їх розгляд та результати врахування.

### III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

#### Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

##### 1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП від 2022 р. ([bit.ly/3Ih1qZC](https://bit.ly/3Ih1qZC)) визначена як «підготовка висококваліфікованих конкурентоздатних фахівців - психологів, які матимуть глибокі наукові уявлення про природу психіки та методи дослідження психічних явищ і які, спираючись на власну автентичність, патріотизм та креативність, зможуть автономно, з використанням інновацій, вирішувати складні професійні задачі в умовах відбудови країни у період повоєнного відновлення». Основний фокус ОП - «фундаментальна освіта в галузі психології, яка надасть можливість випускникам автономно вирішувати проблемні професійні завдання». Діюча «Стратегія розвитку ДЗ «ЛНУ ім. Т.Шевченка» на 2019-2025 рр.» затверджена та погоджена 27.09.2019 р., зі змінами від 30.09.2022 р. ([bit.ly/40Qq9ov](https://bit.ly/40Qq9ov)). Окреслена мета ОП корелює, для прикладу, з п. 3.7 Стратегії ЗВО («Розвиток соціально-гуманітарної сфери Університету»), де чітко визначено завдання «створення умов для всебічного розвитку особистості майбутнього фахівця - патріотично свідомого, соціально активного, висококультурного, конкурентоспроможного, інтелігентного, фізично здорового громадянина». У зміні у 2022 р. Стратегії відповідне завдання уточнене: «формування національно-патріотичний світогляд учасників освітнього процесу, компетентності з організації інформаційного спротиву в умовах війни росії проти України; виховувати громадянську гідність, повагу й любов до рідної землі та українських традицій». Для порівняння наводимо опис мети ОП від 2021 р., погодженої та затвердженої до зазначених змін у Стратегії ЗВО: «підготовка висококваліфікованих конкурентоздатних фахівців - психологів, які матимуть глибокі наукові уявлення про природу психіки та методи дослідження психічних явищ та які, спираючись на власну автентичність, патріотизм та креативність зможуть автономно, з використанням інновацій, вирішувати складні професійні задачі, спираючись на положення професійної етики та загальнолюдські цінності» ([bit.ly/3HQIrgY](https://bit.ly/3HQIrgY)). Отже, констатуємо, що мета ОП у 2022 р. модифікована згідно зі змінами у Стратегії ЗВО, які, своєю чергою, обумовлені завданнями активної та різнобічної протидії населення повномасштабному вторгненню росії на українські території. Під час онлайн зустрічі ЕГ з керівництвом і менеджментом ЗВО ректорка - проф. Караман О. обґрунтувала, що мета ОП відповідає усім основним компонентам Стратегії розвитку ЛНУ ім.Т. Шевченка і є «іміджевою» її складовою в умовах перебування у дуже конфліктному соціальному середовищі Сходу України. На резервній зустрічі зав. кафедри психології Пашко Т. уточнила, що згадані у меті та фокусі поняття «автентичності» й «автономності» засвідчують, насамперед, акцент на формуванні у здобувачів підвищеної відповідальності в сучасних складних життєвих обставинах. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що ОП має чітко сформульовану мету та визначений фокус, які відповідають стратегії та місії розвитку ЗВО і корелюють зі змінами у Стратегії, визначеними викликами воєнного сьогодення України та перспективами повоєнної відбудови.

##### 2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До складу проектних груп ОП за різні роки, крім НПП ЗВО, введені також: Сітюкова В. - здобувачка ОП Психологія першого (бакалаврського) рівня ВО, Федотова Т. - психолог ГО СОС «Дитячі містечка в Україні» (ОП від 2020 р. - <https://bit.ly/3lnGoJv>), Власенко Т. - здобувачка ОП Психологія першого (бакалаврського) рівня ВО, Ніконова О. - канд. психол. наук, лейтенант, офіцер служби психологічного забезпечення ВЧ 3035 Східного територіального об'єднання національної гвардії України, Донченко Т. - координатор психологічного напрямку БО «БФ «Восток СОС» (ОП від 2021 р. - [bit.ly/3HQIrgY](https://bit.ly/3HQIrgY)), а також Палагута О. - випускниця ОП Психологія першого (бакалаврського) рівня ВО (ОП від 2022 р. - [bit.ly/3Ih1qZC](https://bit.ly/3Ih1qZC)). У відповідь на додатковий запит ЕГ надана низка витягів із протоколів засідання кафедри психології, які засвідчують процедуру аналізу та затвердження змін до ОП за різні роки. Наприклад, у протоколі від 22.06.2020 р. № 11 зафіксовано факт звернення запрошеної на засідання Сітюкової В. - здобувачки ОП «Психологія» першого (бакалаврського) рівня ВО, котра вказала на доречність вилучення з переліку нормативних ОК Інженерна психологія та ОК Психолінгвістика як таких, які, на думку здобувачів, «є не цікавими та переобтяжують зміст ОП». Запрошена Бжоленко С. - керівник Чернігівського регіону МАА, запропонувала додати до обов'язкових в ОП ПР «навички роботи з ненормативною поведінкою», обґрунтовуючи таку необхідність фактом

поширення деструктивних форм поведінки на тлі кризових процесів у регіоні та в цілому в країні. Порівняння ОП за 2019 р. (<https://bit.ly/3YQv86L>) та 2020 р. (<https://bit.ly/3lnGoJv>) засвідчує реагування на вказані пропозиції. Так, у змісті ОП від 2020 р. уже відсутні ОК Інженерна психологія (ОК12 в ОП за 2019 р.) та ОК Психолінгвістика (ОК20 в ОП за 2019 р.), натомість, наприклад, уведена ОК Психологія девіантної поведінки. Відповідно до зазначеного ОК у змісті ОП від 2020 р. додано ПР19 - «розробляти та реалізовувати програму психокорекційного та психоконсультативного впливу для осіб із ненормативною поведінкою, проваджувати заходи профілактики відхиляючої поведінки та ненормативного розвитку психіки людини». На онлайн зустрічі ЕГ з роботодавцями були присутні: Федотова Т. - координатор психологічного напрямку ЛОВ МБО «СОС Дитячі містечка України», Тарабанова С. - координатор психологічного напрямку Всеукраїнської ГО «Жіночий консорціум України», Свицула В. - виконавчий директор БФ «Милосердя - Луганськ». Всі вони озвучили свою активну співпрацю із ЗВО у плані розвитку й удосконалення ОП через долучення до дискусій на засіданнях кафедр та «круглих столів». Зокрема, Федотова Т. підтвердила факт своєї пропозиції змінити особливості формулювання цілей та фокусу ОП на тлі конфронтаційної специфіки регіону, яка була врахована проєктною групою. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що цілі, фокус ОП, її ПР визначаються з урахуванням позицій та потреб різних зацікавлених сторін.

### **3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.**

Луганська область є одним із найбільш постраждалих і, відповідно, кризових і конфліктних регіонів України. У «Стратегії розвитку Луганської області на 2021 - 2027 роки» як сучасні виклики для області розглядаються: 1) збройна агресія РФ на Сході України та тимчасова окупація частини території області; 2) поглиблення демографічної кризи; 3) неефективна економіка; 4) погіршення якості людського капіталу та умов його розвитку; 5) неузгодженість інфраструктури із сучасними потребами людини та економіки; 6) погіршення безпеки території; 7) нерозвинутість демократичного врядування та ін. (<https://bit.ly/3xkZzUU>). Підготовка висококваліфікованих і конкурентоздатних фахівців-психологів, як зазначено в меті ОП від 2022 р., відповідає нагальним запитам сучасного ринку праці й у перспективі сприятиме ефективному розв'язанню всіх або більшості із перелічених регіональних проблем. Так, в ОП від 2020 р. (<https://bit.ly/3lnGoJv>) до визначених Стандартом ЗК, СК і ПР додано, наприклад, наступні: ЗК12 «Здатність до критичного, системно-раціоналізованого мислення, толерантності до різних ідей, принципово нових точок зору і фактів дійсності, що ґрунтуються на системному теоретичному світогляді», СК12 «Здатність аналізувати соціально-психологічні явища в межах родини, громади, країни, ПР19 «Розробляти та реалізовувати програму психокорекційного та психоконсультативного впливу для осіб із ненормативною поведінкою, впроваджувати заходи профілактики відхиляючої поведінки та ненормативного розвитку психіки людини» та ін. З усім тим, серед ВОК ОП відсутній такий, який би безпосередньо стосувався актуальних проблем взаємодії психолога з військовослужбовцями та комбатантами, а також враховував би світовий тренд медіатизації сучасного соціуму (<https://bit.ly/4oTuV4I>). У процесі розробки та удосконалення ОП використано досвід таких провідних національних ЗВО, як Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Полтавський національний університет імені В.Г. Короленка. Із зарубіжних вивчалися бакалаврські ОП Психологія ЗВО Польщі як країни-партнерки України на її шляху до ЄС, близької ментально та історично: ОП Варшавського університету, Ягелонського університету, приватного SWPS. Так, при описі специфіки аналогічної ОП на сайті Ягелонського університету наголошується на «змістовному теоретичному знанні, основах наукової роботи та підготовці до проведення психологічних досліджень» (<https://bit.ly/3RPRGT8>), що корелює із визначеними цілями й фокусом ОП Психологія ЛНУ ім. Т.Шевченка. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що в цілому цілі та ПР ОП розробляються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, сучасного ринку праці, регіонального контексту, а також досвіду аналогічних насамперед українських ОП. Серед багаточисельних зарубіжних ЗВО офіційно врахований досвід тільки польських закладів.

### **4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.**

Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія затверджено та введено в дію наказом МОН України від 24.04.2019 р. (<https://bit.ly/3YJSQlm>). Згідно зі Стандартом, у здобувачів передбачено формування 11 загальних і 11 фахових компетентностей та 18 програмних результатів навчання. Зміни та доповнення до Стандарту були затверджені Наказом МОН України від 28.05.2021 року № 593 (<https://bit.ly/3YK8Q6Y>). Порівняння ОП за 2020, з одного боку, та 2021 та 2022 рр., з іншого боку, дає змогу стверджувати, що в ОП за 2021 р. у підрозділі «Правила прийому на навчання за ОП з урахуванням її особливостей» цілком враховано п. 21 зазначених змін та доповнень. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що ОП дає змогу досягти ПР, визначених діючим Стандартом.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 1:**

## **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.**

- ОП є дуже важливою складовою відродження та розвитку двічі внутрішньо переміщеного національного університету, який функціонує у регіоні з дуже складною суспільною ситуацією; вона враховує запити контраверсійного середовища Сходу України, одні зони якого тимчасово окуповані, а інші переважно є прифронтовими регіонами.

## **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.**

Слабкі сторони, недоліки: - Як серед нормативних, так і серед запропонованих на вибір здобувачів ОК, фактично відсутні такі, які би безпосередньо та системно стосувалися світової тенденції медіатизації соціуму та регіональної тенденції зростання кількості військовослужбовців і комбатантів; - ЛНУ ім.Т.Шевченка співпрацює з різними зарубіжними ЗВО, але у плані розвитку ОП Психологія згадується лише про досвід польських закладів. Рекомендації: - гаранту ОП на найближчому засіданні проєктної групи спільно із запрошеними стейкхолдерами проаналізувати потенційні кадрові можливості включення до обов'язкових або вибіркових ОК Військової психології, Медіапсихології та/чи споріднених із ними ОК, які стосуються, з одного боку, великої насиченості регіону громадянами-військовослужбовцями та комбатантами, з іншого боку, світових трендів розвитку науки; - членам проєктної групи до затвердження наступної ОП (за 2023 р.) проаналізувати досвід підготовки фахівців на аналогічних ОП в інших (не тільки польських) зарубіжних ЗВО, обговорити результати відповідного аналізу на засіданнях кафедри та внести на основі цього конкретні пропозиції щодо перспектив удосконалення ОП.

## **Рівень відповідності Критерію 1.**

Рівень В

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.**

Цілі та фокус ОП чітко корелюють і модифікуються синхронно з місією та стратегією розвитку ЗВО, який двічі переміщений та продовжує функціонувати в регіоні України з дуже напруженою соціальною ситуацією. Підготовка фахівців за ОП є затребуваною як у регіональному, так і в загальнонаціональному масштабах. Цілі ОП формулюються та модифікуються відповідно до потреб і пропозицій різних зацікавлених сторін (роботодавців, здобувачів ВО, випускників та ін.), а також із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузей сучасної науки, аналогічних ОП провідних національних та окремих польських ЗВО. ОП у цілому відповідає діючому Стандарту за відповідною спеціальністю та ОР.

## **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:**

**1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).**

Обсяг ОП становить 240 кр. ECTS, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти спеціальності 053 Психологія за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (<https://bit.ly/3RIsgqt>). Обсяг обов'язкових ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти спеціальності 053 Психологія за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти становить 180 кр. ECTS, з них у циклі загальної підготовки 37 кр. ECTS, у циклі професійної підготовки – 143 кр. ECTS (включаючи 18 кр. ECTS відведених на практичну підготовку, 6 кр. ECTS відведених на курсові роботи і 3 кр. ECTS, відведених на атестацію). Обсяг, який відводиться на дисципліни за вибором здобувачів, становить 60 кр. ECTS, з них у циклі загальної підготовки 15 кр. ECTS, у циклі професійної підготовки – 45 кр. ECTS. Таким чином, обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ECTS) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти.

**2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.**

ОП передбачає 30 обов'язкових ОК, серед яких 2 види практик та атестація, загальним обсягом 240 кр. ECTS. На думку ЕГ, оглядові лекції, виконання кваліфікаційної роботи і атестація не є ОК (оглядові лекції не мають форми контролю, а результатом виконання кваліфікаційної роботи є атестація). Структурно-логічна схема представлена у

вигляді розподілу ОК за семестрами і не дозволяє у повній мірі встановити логічну послідовність ОК в ОП. Є два порушення логічної послідовності ОК: ОК16 передує ОК12, ОК18 передує вивченню ОК19. В ОП не передбачено вивчення Патопсихології, яка є пререквізитом для ОК15. Аналіз матриці відповідності програмних компетентностей показав: - в ОП введено відмінні від відповідного ОП Стандарту додаткові ЗК12,13,14, СК12; - ОК заг. підготовки спрямовані на формування ЗК і СК, що змістово відображено у силабусах. ОК проф. підготовки спрямовані на формування ЗК і СК; - ЗК10 формується у 3 ОК1,4,7, ЗК11 – у 3 ОК1,3,4, ЗК13 – у 2 ОК5,24, проте ЗК1 формується у 18 ОК, ЗК4 – у 20 ОК, ЗК5 – у 16 ОК; на думку ЕГ, ЗК10 може формуватися також в ОК2,13,16,23, ЗК11 – в ОК2,6,7,13,16,22, ЗК13 – в ОК10,16; - СК9 формується лише у 4 ОК15,20,24,29, проте СК1 формується у 14 ОК, на думку ЕГ, СК9 може формуватися також в ОК13,16,21,23,26; - досягненню мети ОП у частині «в умовах відбудови країни у період повоєнного відновлення» відповідають ЗК1,2,6,10,12,14, СК8-12; - ОК27,33 є формами атестації, ОК32 Оглядів лекції не має форми контролю і не формують ЗК і СК; - інтегр. компетентність формується на всіх ОК ОП, вказувати її у матриці відповідності недоцільно. Аналіз матриці забезпечення ПР відповідними ОК показав: - в ОП є відмінні від відповідного Стандарту ВО додаткові ПР19-25, при цьому ПР21-24 реалізуються лише у 1-2ОК; - аналіз відповідності додаткових ПР та компетентностей ОП показав: відповідність СК12 і ПР1,7,20 та їх змістове поєднання в ОК; логічну відповідність ЗК12 і ПР10,13, ЗК14 і ПР8,10, проте в ОК6,7,14,23 передбачено формування ЗК12 при відсутності ПР10,13, в ОК11 і 23 - ЗК14 при відсутності ПР10,13; - ПР21 формується у 1 ОК1, ПР22 – у 2 ОК1,7, ПР23 – у 1 ОК5, ПР25 – у 2 ОК:2,3, проте ПР1 формується у 17 ОК, ПР2 – у 16 ОК; - ОК27,33 є формами атестації, ОК32 Оглядів лекції не забезпечують досягнення ПР; - існують ОК, в яких досягається по 8-9 ПР: ОК18 (6кр.,9ПР), ОК19 (6кр.,9ПР), ОК30 (зкр.,8ПР), в той самий час існують ОК, в яких досягається 1-3 ПР: ОК2 (5кр.,3ПР), ОК5 (зкр.,1ПР), ОК7 (зкр.,1ПР), ОК8 (зкр.,3ПР), ОК9 (8кр.,3ПР), ОК10 (6кр.,3ПР), ОК14 (6кр.,3ПР), ОК23 (6кр.,3ПР); таке співвідношення ставить під сумнів введення в ОП ОК5,7, та змістове наповнення великих за обсягом ОК9,10,14,23. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що порушено логічну послідовність вивчення ОК15,16,18, співвідношення ПР і ОК має незбалансованість, необґрунтованим є введення додаткових ПР21,22,23,24, введення ОК5,7, кількість кредитів на ОК9,10,14,23 при вказаній кількості ПР, проте у сукупності ОК дають можливість досягти заявлених цілей та ПР.

### **3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).**

Опис предметної області спеціальності наведено у Стандарті вищої освіти спеціальності 053 Психологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (<https://bit.ly/3AnNctp>). ЕГ, опрацювавши зміст силабусів, а також робочих програм ОК, наявних на офіційному сайті (<https://bit.ly/3DWbxdr>) і освітніх порталах для денної <http://do.luguniv.edu.ua/> та заочної форми навчання <http://do1.luguniv.edu.ua/>, проаналізувавши змістове наповнення ОП визначила, що в цілому її зміст відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності з невеликими зауваженнями. Зокрема, - теоретичному змісту предметної області відповідають ОК: Загальна психологія з практикумом, Анатомія та фізіологія нервової діяльності, Вікова та педагогічна психологія з практикумом, Соціальна психологія з практикумом, Історія психології, Клінічна психологія, Психологія особистості, Психологія організації та управління, Політична психологія; не відповідає предметній області спеціальності 053 Психологія ПР21-24; - засвоєнню методів, технологій відповідають ОК: Психодіагностика з практикумом; Експериментальна психологія, Основи психологічного консультування та психотерапії, Основи психологічного консультування та психотерапії, Основи психокорекції, Психологія девіантної поведінки, Технології надання групової психологічної підтримки дітям та дорослим, Основи психогігієни та психопрофілактики, Психологія сім'ї та сімейне консультування, Діяльність психолога в різних галузях праці, Психодіагностична практика, Корекційно-консультативна практика; - інструментарію предметної області відповідають ОК: Логіка та методологія наукового пізнання, Інформаційні та комунікаційні технології, Експериментальна психологія; на ОП наявні комп'ютерна техніка, мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні, мультимедійне обладнання, проте недостатньо змістово в ОК відображені застосування психологічних приладів, програм статистичної обробки даних, якими має оволодіти здобувач. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що змістове наповнення ОП в цілому відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності.

### **4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.**

У ЗВО наявне Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (<https://bit.ly/3YhTmqZ>), в якому зазначено наявність Процедури обрання студентами дисциплін вільного вибору (<https://bit.ly/3HGcozW>), Процедури формування переліку дисциплін вільного вибору (<https://bit.ly/3jDoke9>). Згідно першої процедури здобувачі здійснюють вибір за допомогою google-форм, які формує гарант ОП із затвердженого ЗВО переліку (<https://bit.ly/3DTZ4XG>). Відповідно до ОП і НП здобувачі за весь період навчання мають обрати ВК із заг.циклу (15 кр.) і з проф.циклу (45 кр.). Мінімум група для вивчення ВОК заг.циклу – 10 осіб, проф.циклу – визначається рішенням кафедри, але може бути 1 особа (зазначила на зустрічі з адміністр.персоналом В.Леснова). Анотації і силабуси до ВОК розміщені на освітньому порталі ЗВО. Друга зазначена процедура прозора висвітлює порядок формування переліку ВОК. Аналіз затвердженого переліку ВОК на 2022-23 н.р. (<https://bit.ly/3DTZ4XG>) показав їх широкий перелік: для всіх ОП та ОП галузі знань 05 - 110 для ОР Бакалавр і 107 для ОР Магістр, для спеціальності 053 Психологія - 23 ВОК для ОР Бакалавр і 19 ВОК для ОР Магістр, з них кафедрою психології рекомендується 5 ВОК проф.спрямування для ОР Бакалавр і 7 ВОК для ОР Магістр. Здобувач може обирати ВОК з будь якого рівня ВО. Отже, вибір ВОК з проф. циклу - 15 ВОК з переліку 42 ВОК. На зустрічі з фокус-групою здобувачів (Власенко Т.,

Берендяєва А., Федорова О.) було підтверджено, що вони дізнаються про перелік ВОК у telegram-групі від едвайзера, обізнані щодо їх розміщення на освіт.порталі, орієнтуються в строках і формах подання заяв. Здобувачі вказали, що вони обирають ВОК заг.циклу за рекомендацією едвайзерів, наприклад, Буйкін І. і Федорова О. обрали ВОК Соціологія, хоча їм було би цікаво обирати ВОК проф.спрямування. На зустрічі з випускниками також було висловлено зацікавленість у виборі саме проф.ВОК замість ВОК заг.циклу (Дівенко І., Шавкун Д.). Здобувачі обізнані з механізмом внесення пропозицій до переліку ВОК, але не вносили їх. Аналіз інд. планів здобувачів, наданих на запит ЕГ, підтверджує практику вибору ОК. Наприклад, здобувачі 2 курсу обирали гендерні особливості спілкування, психологія характеру, соціологія, 3 курсу – соціологія, психологія інтимних стосунків, тимбілдінг, 4 курсу – психотерапевтичні методи в консультуванні, психологія емоцій, основи конфліктології і медіації конфліктів. ЗВО також передбачено можливість формування інд.освітньої траєкторії у Положенні про порядок надання індивідуального графіку навчання (<https://bit.ly/3XhRLA3>), відповідно до якого здобувач виконує НП у зручний для нього час і щомісяця звітує перед директором про виконання інд.графіка. Таким чином, здобувачі мають можливість формування інд. освітньої траєкторії, у ЗВО існує широкий перелік ВОК, процедура їх вибору чітка, зрозуміла. ЗВО має зручний для здобувачів формат подання переліку ВОК.

## **5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.**

Практична підготовка регламентується Положенням про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти (<https://bit.ly/3Idbeh9>). Згідно Положення, керівник практики, якого призначає завідувач кафедри, розробляє робочу програму, силабус відповідного виду практики та методичні матеріали з організації практики (рекомендації щодо виконання індивідуальних завдань та оформлення звітної документації, критерії оцінювання різних видів діяльності здобувача вищої освіти протягом практики). На ОП є широкий перелік різноманітних баз практик (відповідь на запит ЕГ від 9.02.23р.,00:09): 2 благодійні організації, 5 фахових коледжів, відділ освіти, культури, молоді і спорту, 2 військові частини, селищна рада, 2 центри соціальних служб, дошкільний навчальний заклад, 2 загальноосвітні школи, обласний госпіталь для ветеранів війни, навчально-виховний комплекс, навчально-реабілітаційний центр, 2 служби у справах дітей, територіальний центр соціального обслуговування, ліцей, фундація Porta Vitae. Також під час зустрічей здобувачка (Власенко Т.) підтвердила, що вони мають змогу також самостійно обрати базу практики, підписавши з установою відповідний договір. ОП передбачає 2 види практичної підготовки: психодіагностична і корекційно-консультативна практики. На освітньому порталі (<https://bit.ly/3YERx70>) наявні РП, методичні рекомендації, зразки документації для корекційно-консультативної і психодіагностичної (<https://bit.ly/3XhbrnK>) практик. Психодіагностична практика (9кр.) спрямована на формування ЗК1,3,5-7,9 СК5,7,10,11 та досягнення ПР1,4-7,15,16. На думку ЕГ, в цьому ОК, враховуючи його змістове наповнення, було б доцільно формувати також ЗК2,6,8,14, СК3,4,6,12, ПР2,8,14,17,24. Корекційно-консультативна практика (9кр.) спрямована на формування ЗК1,3,6,8, СК6,8,9 та досягнення ПР1-3,9,11,16. На думку ЕГ, в цьому ОК, враховуючи його змістове наповнення, було б доцільно формувати також ЗК2,4,5,7,9,14, СК3,4,5,7,10,11, ПР4,5,6,7,8,10,12,13,14,15,16,18,19. За формою контролю практичної підготовки виявлено невідповідність: в ОП - екзамен, у НП – залік. На зустрічі з роботодавцями з'ясовано, що вони співпрацюють з керівниками практик, Федотова Т., Тарабанова С. зазначили, що в них є досвід організації практик здобувачів ОП, Свистула В. підкреслив, що БФ «Милосердя-Луганськ» планує підписати новий договір, який би передбачав в межах практик проектну діяльність. На зустрічі з випускниками Білик Д. зазначила, що нещодавно виступала керівником практики, підтвердивши високий рівень базової підготовки здобувачів. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що ОП передбачає практичну підготовку здобувачів, яка в цілому дозволяє здобути компетентності для подальшої професійної діяльності, у ЗВО різноманітний перелік баз практик. Проте, необхідно виправити технічну помилку у формі контролю практик, оновити ЗК, СК і ПР у програмах практик, враховуючи їх змістове наповнення.

## **6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.**

На зустрічі з випускниками ОП було підкреслено важливість розвитку у майбутнього фахівця таких soft-skills: командна робота, гнучкість мислення, готовність до саморозвитку (Білик Д.), адаптивність і стресостійкість (Сокол М.), організаторські здібності, тайм-менеджмент, комунікативність, впевненість (Дівенко І.), цілеспрямованість (Потьоміна В.), швидкість прийняття рішень, вміння діяти в непередбачуваних ситуаціях, комунікабельність (Палагута О.). На зустрічі із гарантом ОП і резервній зустрічі із зав.кафедри (Пашко Т.) було встановлено, що на ОП приділяється багато уваги розвитку суб'єктності і рефлексії здобувачів, що також підкреслюється і у меті ОП. На зустрічах із здобувачами було встановлено, що їх вчать командній роботі, рефлексії, лідерським навичкам (Берендяєва А., Власенко Т.). В більшості силабусів ОК ОП зазначено, які саме soft-skills формуються на даному ОК. Наприклад, у ОК загального циклу: ОК Усна і письмова комунікація та академічна риторика - комунікативні навички, соціальний інтелект; вміння прогнозувати; відповідальність; ОК Право - вміння виступати перед аудиторією, вміння приймати рішення, відповідальність, вміння формувати команду та працювати в ній, вміння вирішувати проблему, наполегливість, вміння критично мислити; у ОК професійного циклу: ОК Соціальна психологія з практикумом - вміння налагоджувати міжособистісні контакти, емпатійність, лідерські якості, вміння вирішувати конфліктні ситуації, навички роботи в команді, критичне мислення, соціальний інтелект, креативність; ОК Діяльність психолога в різних галузях праці - вміння налагоджувати міжособистісні контакти; уміння критично мислити; прогнозувати; здатність до гнучкості і толерантності; до швидкої адаптації до змін; усвідомленого ставлення до прийняття рішень. Діяльність у ЗВО Центру психологічного відновлення та адаптації (<https://bit.ly/3XfUw4N>) також сприяє розвитку soft-skills у здобувачів. Наприклад, проводяться тренінги з адаптації



для першокурсників (<https://bit.ly/3JU22iG>). Під час зустрічі зі студентським самоврядуванням і НПП з'ясовано, що едвайзери чи лідери груп можуть подати заявку до Центру для проведення тренінгів. Таким чином, ЕГ засвідчує, що зміст ОП дозволяє набути соціальних навичок (soft-skills), ОП спрямована на формування навичок міжособистісної взаємодії і рефлексії.

## **7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).**

ОП не передбачає присвоєння проф. кваліфікації. Мета ОП більшою мірою відповідає проф. стандарту «Практичний психолог (соціальна сфера)» від 03.02.2021р. (<https://bit.ly/3hKy5Th>), і у меншій мірі відповідає проф. стандарту «Практичний психолог закладу освіти» від 24.11.2020р. (<https://bit.ly/3nPtByE>). На резервній зустрічі зав. кафедри Пашко Т. зазначила, що проф. стандарти розглядалися на засіданні кафедри, проте ОП не передбачає присвоєння проф. кваліфікації, тому «в цій ОП ми не застосовуємо цей стандарт, на нього не спираємося» (52:47 хв. зустрічі). Згідно проф. стандарту «Практичний психолог закладу освіти» вид проф. діяльності за ДКО03:2010 - 2445.2 Практичний психолог у закладі освіти; згідно проф. стандарту за професією Практичний психолог (соціальна сфера) вид проф. діяльності за ДКО03:2010 - 2445.2 Практичний психолог (соціальна сфера). В ОП вид проф. діяльності за ДКО03:2010 - 2445.2 - психолог, 2445.9. 1 – психолог, психолог у закладах освіти, на підприємстві, в органах державної влади та управління; психолог-консультант. Визначення таких видів проф. діяльності в ОП, на думку ЕГ, має узгоджуватися з зазначеними вище проф. стандартами. У проф. стандарті «Практичний психолог закладу освіти» загальні і проф. компетентності в цілому відображені у ЗК, СК і ПР ОП та змістово представлені в ОК ОП. Проте, більшої уваги слід приділити в ОП формуванню лідерської і підприємницької компетентностей, компетентності у співпраці з пед. працівниками щодо організації ефективної освітньої діяльності та у створенні, підтримці та розвитку психологічно безпечного середовища в закладі освіти У проф. стандарті «Практичний психолог (соціальна сфера)» загальні і проф. компетентності у цілому відображені у ЗК, СК і ПР ОП та змістово представлені в ОК ОП. Проте, більшої уваги слід приділити в ОП формуванню компетентності у моніторингу, оцінці ефективності виконання індивідуальної програми реабілітації осіб з інвалідністю. Таким чином, професійні стандарти не враховувалися під час оновлення ОП у 2021р.2022р., хоча ПР, компетентності і зміст ОП в цілому відповідають вимогам вказаних професійних стандартів.

## **8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.**

У відповіді ЗВО 6.02.2023р., 03:00 зазначено, що в ЗВО немає документу, який регламентує співвідношення самост. і аудиторного навантаження та унормовує кількість аудиторних годин на тиждень у здобувачів. При розрахунку ЗВО спирається на наступне розпорядження <https://bit.ly/3jNqHLo>, де зазначена орієнтовна кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ECTS (денна форма навчання) для здобувачів ОР бакалавр - 50-33%. ЗВО також у відповіді вказує, що використовується формула - на денній формі: кількість ауд. год. не більше 12 на 1 кр. ECTS, на заочній - 4-6 год. на 1 кр. ECTS. На зустрічі з адміністр.персоналом Леснова В. підтвердила цю інформацію і додала, що на ОР бакалавр (денної форми) тижневе аудиторне навантаження складає 24-28 год. на тиждень. В НП аудиторне навантаж. складає 16-23 год. на тиждень. В Положенні про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3YHWJab>) визначено види СР, зазначено, що поточні оцінки за СР виставляються в журналі та враховуються в семестровій оцінці. На зустрічах здобувачі (Власенко Т., Берендієва А., Федорова О.) підтвердили цю інформацію і продемонстрували журнал з оцінками за СР на освітньому порталі ЗВО. Здобувачі обізнані з завданнями до СР, матеріал для СР отримують на освітньому порталі або у telegram-групах, їм вистачає часу для підготовки до практичних занять, виконання завдань СР, скарг щодо надмірності навантаження виявлено не було. В ОК циклу заг.підготовки обсяг СР становить 56% від загального обсягу навч.часу, в ОК циклу проф.підготовки – 70%, в цілому за НП – 68%. Відповідно обсяг аудиторної роботи в ОК циклу заг.підготовки становить 44%, проф.підготовки – 30%, в цілому за НП – 32%. Таким чином, обсяг СР на ОП не відповідає встановленим нормам ЗВО. На думку ЕГ таке співвідношення аудиторної і самост.роботи не є критичним, проте встановлюється виражена незбалансованість ОК циклу заг.підготовки з ОК циклу проф.підготовки. Така незбалансованість самост. і аудиторної роботи також спостерігається в окремих ОК: ОК3 аудиторне навантаження складає 53%, ОК5 – 67%, в той самий час ОК10,23 - 28%, ОК15 -31%, ОК20 - 29%, ОК22,24 - 30%. Аналіз НП для здобувачів заочної форми навчання вказує на пропорційність скорочення обсягу аудиторних занять (порівняно з НП денної форми) для всіх ОК НП. У ЗВО існує Положення про опитування здобувачів вищої освіти, випускників і роботодавців щодо якості освітніх програм (<https://bit.ly/3HRj1j7>), проте анкетування щодо фактичного навантаження здобувачів не передбачено. Аналіз ОП, НП, робочих НП, силабусів і РП ОК, зустрічей зі здобувачами дозволяє ЕГ зробити висновок, що обсяг фактичного навантаження здобувачів в цілому відповідає досягненню цілей і ПР ОП. Проте, на думку ЕГ, необхідним є створення внутрішнього документу ЗВО, який би врегулював обсяг годин СР у НП і обсяг тижневого аудиторного навантаження. Також потребує приведення НП ОП у відповідність до вимог ЗВО щодо обсягу СР, особливо в контексті збалансованості обсягу СР в ОК циклу заг. і проф.підготовки.

## **9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.**

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти не здійснюється.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 2:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.**

- ЗВО має зручний для здобувачів формат подання переліку ВОК, в якому зазначено ОП та галузі знань, на які розраховано ОК; - різноманітний перелік баз практики на ОП; - ОП спрямована на формування навичок міжособистісної взаємодії, суб'єктності і рефлексії, у більшості силабусів ОП зазначено, які саме soft-skills формуються на даному ОК.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.**

Слабкі сторони: - у структурно-логічній схемі не відображені у повній мірі змістовні взаємозв'язки ОК, порушено логічну послідовність вивчення ОК15,16,18; - незбалансованість відповідності програмних результатів до ОК; - необґрунтованим є введення відмінних від стандарту ПР21,22,23,24, які досягаються тільки у 1-2 ОК; введення ОК5,7, які сприяють досягненню тільки одного ПР; кількість кредитів на ОК9,10,14,23 при вказаній кількості ПР; - перелік ЗК, СК і ПР, які відображені у силабусах практик, не враховує у повній мірі змістове наповнення програм і методичних рекомендацій практик; - відсутність врегулювання на інституційному рівні обсягу годин СР у НП і обсягу тижневого аудиторного навантаження здобувачів; - незбалансовано обсяг СР в ОК циклу заг. і проф.підготовки. Рекомендації: - проектній групі та гаранту ОП при наступному перегляді ОП у 2023 р. повноцінно відобразити на структурно-логічній схемі ОП змістовні взаємозв'язки ОК, забезпечити логічну послідовність вивчення ОК16 після ОК12, ОК18 після ОК19, додати в ОП ОК Патопсихологія, який є пререквізитом до ОК15 або передбачити в ОК15 відповідне змістове наповнення; - проектній групі та гаранту ОП при наступному перегляді ОП у 2023 р. забезпечити збалансовану відповідність програмних результатів і кількості освітніх компонентів, в яких вони досягаються; - проектній групі, гаранту ОП та завідувачу кафедри при наступному перегляді ОП у 2023 р. та затвердженні силабусів і РП ОК Психодіагностична практика і ОК Корекційно-консультативна практика привести у відповідність перелік ЗК, СК і ПР, які відображені у силабусах практик зі змістовим наповненням програм і методичних рекомендацій практик; - ЗВО протягом 2023-2024 рр. розробити процедуру і механізм інституційного врегулювання обсягу годин СР у НП і обсягу тижневого аудиторного навантаження здобувачів; - проектній групі, гаранту ОП та завідувачу кафедри при наступному перегляді ОП і формуванні НП у 2023 р. збалансувати обсяг СР в ОК циклу заг. і проф.підготовки.

### **Рівень відповідності Критерію 2.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.**

ОП та освітня діяльність за цією програмою в цілому відповідають визначеному критерію, а саме: обсяг ОП та окремих ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для даного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти; зміст ОП структурований за семестрами, ОК, включені до ОП в цілому становлять логічну послідовність (порушена логічність вивчення ОК15,16,18 не є критичною) та в сукупності дають можливість досягнути заявлені цілі і ПР; зміст ОП в цілому відповідає предметній області спеціальності 053 Психологія; структура ОП і політика ЗВО передбачають можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, ЗВО має зручний для здобувачів формат подання переліку ВОК; ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів, яка дає можливість здобути компетенції, необхідні для подальшої професійної діяльності, у ЗВО різноманітний перелік баз практик; ОП передбачає набуття здобувачами soft-skills, що відповідають заявленим цілям, ОП спрямована на формування навичок міжособистісної взаємодії і рефлексії; ОП не передбачає присвоєння професійної кваліфікації, хоча зміст ОП в цілому відповідає вимогам професійних стандартів; обсяг ОП в цілому відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню ПР; на ОП дуальна освіта не застосовується. ЕГ дійшла висновку, що вказані недоліки не є критичними для загальної оцінки за критерієм, і можуть бути виправлені у короткий термін і при наступному перегляді ОП вже цього року. ЕГ вважає, що ОП за критерієм 2 відповідає рівню В.

## **Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:**

**1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.**

Інформацію про умови та особливості вступу у ЛНУ ім.Т.Шевченка висвітлено на офіційному сайті ЗВО у розділі «Вступникам» (<https://bit.ly/3xL4mYC>), а також на сторінці ЗВО у Інстаграм (<https://bit.ly/3jVvoEk>). Прийом на навчання регулюється «Правилами прийому в 2022 році» (<https://bit.ly/3I2osM5>), які розміщено у розділі «Вступна кампанія-2022» (<https://bit.ly/3E9Tv7M>), який також ознайомлює з термінами подачі документів, рейтинговими списками, наказами про зарахування на навчання, інформацією про особливості вступу для абітурієнтів з ТОТ та ОНТ, контактами приймальної комісії та уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції тощо. У правилах прийому окреслено етапи вступної кампанії, описано конкурсний відбір, порядок прийому документів тощо. Організація приймальної комісії регламентована Положенням про Приймальну комісію (<https://bit.ly/3lFQ9De>) та Положенням про Апеляційну комісію (<https://bit.ly/3lqZasK>), що розміщені у вкладці «Вступ 2022. Нормативні документи» (<https://bit.ly/3EayOIG>). Варто зазначити, на базі ЗВО діє освітній центр «Єдина Україна», який дозволяє вступ абітурієнтів з ТОТ та ОНТ за спрощеною процедурою (<https://bit.ly/3E7YPIE>), що підтвердила представниця ОС Харківська С. Розділ «Правила прийому – 2022» (<https://bit.ly/3S1M1JR>) містить інформацію про порядок обчислення конкурсного балу, перелік акредитованих та неакредитованих спеціальностей, перелік документів для вступу, умови поселення до гуртожитку тощо. Також тут розміщено інформацію про Правила прийому – 2022 та Положення про роботу освітніх центрів «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» у 2021-2022 н. р., затверджені наказом ректора 22.12.2021 №233-ОД. Нормативні документи, які регулюють вступ абітурієнтів з ТОТ та ОНТ висвітлено у окремому розділі сайту (<https://bit.ly/3lADilJ>). Вважаємо за потрібне зазначити, що висвітлені у наведеній вкладці документи, а саме Положення про порядок прийому через освітній центр «Єдина Україна» та Порядок прийому на навчання осіб, які проживають на ТОТ та ОНТ, стосуються 2021-2022 н.р. Зручним для користування є вкладка «Спеціальності та освітні програми – 2022» (<https://bit.ly/3S1FYVx>), де висвітлено переліки спеціальностей та сертифікатів вступних випробувань для вступу на різні рівні ВО, які містять інформацію про вимоги щодо предметів для вступу за результатами ЗНО різних років та НМТ, вартість заочної та денної форм навчання (<https://bit.ly/3jYs61D>). При вивченні нормативно-правових документів, що регулюють вступ у ЛНУ ім.Т.Шевченка, зокрема на дану ОП, ЕГ дійшла до висновку, що у правилах прийому у ЗВО чітко та зрозуміло описано процес прийому на навчання та засади проведення конкурсного відбору, порядок прийому документів, обсяги прийому тощо. Дискримінаційних положень виявлено не було.

## **2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.**

Відповідно до «Правил прийому до ДЗ ЛНУ ім.Т.Шевченка в 2022 році» (<https://bit.ly/3E8giRb>), вступ на ОП за спеціальністю Психологія на ОР Бакалавр здійснюється на основі повної загальної середньої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста з нормативним терміном навчання на конкурсній основі. Для вступу на основі здобуття повної загальної середньої освіти приймаються сертифікати ЗНО 2019-2021 та результати вступного випробування у 2022 році у вигляді НМТ (<https://bit.ly/3XvOugC>). Так, для вступу на навчання для здобуття ОР Бакалавр за ОП приймаються наступні результати ЗНО, здобуті у 2019-2020 рр.: українська мова та література (вага предмету сертифікату ЗНО = 0,3), математика (0,4), біологія або іноземна мова (0,3). Обрані предмети ЗНО та їх вага для участі у конкурсі зумовлені пріоритетністю дисциплін для ОП Психологія. ЗВО самостійно не визначає коефіцієнт (вагу) предметів, що зараховуються до вступу за результатами НМТ та пріоритетність цих предметів, керуючись Наказом МОН №392 «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році». Тобто результати НМТ мають наступний коефіцієнтний розподіл: українська мова - 0,35; математика – 0,4; історія України – 0,25. Обов'язковим є написання мотиваційного листа. Мінімальний бал для допуску до конкурсу регулюється Правилами прийому та становить 100 балів (<https://bit.ly/3Xw2yGX>). Конкурсний відбір на вступ на навчання на ОП на основі диплому молодшого спеціаліста здійснюється на основі результатів: 1) НМТ з української мови або ЗНО 2019-2021 з Української мови та літератури / Української мови (вага – 0,5); 2) НМТ або ЗНО 2019-2021 на вибір вступника (0,5); 3) Мотиваційного листа. Правила та Умови прийому на навчання розміщені на офіційному сайті у вільному доступі (<https://bit.ly/3YwvpMF>). ЕГ підтверджує відповідність Правил прийому на навчання за ОП до особливостей самої ОП.

## **3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, у ЛНУ ім.Т.Шевченка регулюються Положенням про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3K5ewnJ>), Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів (<https://bit.ly/3I18ZvV>), розміщеним у вкладці «Вступ 2022. Нормативні документи» (<https://bit.ly/3I3zjWk>), а також процедурами визнання результатів навчання (<https://bit.ly/3K9aBGD>) та поновлення до складу ЗО (<https://bit.ly/3IqToXK>), які знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО. На фокус-групах було з'ясовано, що учасники освітнього процесу освідомлені з можливостями визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Так, здобувачі денної (Берендяєва А., Власенко Т.) та заочної (Андрєєва Р.) форми навчання підтвердили, що обізнані з можливостями академічної мобільності у ЗВО. На фокус-групі з керівником та менеджментом ЗВО в.о. директора ННПП Степаненко В. зазначила, що існує практика подачі заяв на участь у конкурсі академічної мобільності на ОП, проте через обмеження для виїзду за кордон в умовах оголошеного воєнного стану в Україні для осіб чоловічої статі віком від 18 до 60 років здобувач не зміг скористатись можливістю.

Також вона відмітила ефективність співпраці з фундацією Porta Vitae, з якою укладено угоду на проходження практик в Польщі; здобувач Андреева Р. підтвердила, що такі пропозиції надходили здобувачам. Можливості для обміну здобувачів розміщуються у внутрішніх чатах ЗВО, що засвідчила Андреева Р.; на сторінці в Фейсбук (<https://bit.ly/3jYO4lb>), посилання на яку розміщено в буклеті про роботу відділу (<https://bit.ly/3lIFcPT>). Також створено сайт відділу міжнародних зв'язків (<https://bit.ly/3IoMti1>). Розділ «Відділ міжнародних зв'язків» знаходиться на офіційному сайті закладу (<https://bit.ly/3S1H2Zx>) та містить інформацію про контакти, основну діяльність, структурні підрозділи та посилання на нормативні документи Відділу міжнародних зв'язків, а також особливості прийому на навчання іноземців та осіб без громадянства. Начальник відділу міжнародних зв'язків Мигович І. на зустрічі з адміністративним персоналом зазначила, що зараз діяльність відділу зосереджена більшою мірою на інфраструктурному напрямку. На ОП є практика визнання результатів навчання, здобутих в іншому ЗВО: здобувачу заочної форми навчання Кириєнко Д. було визнано результати навчання за наступними ОК: Профспрямування та інформаційні технології, Історія України та української культури, Українська мова за проф.спрямуванням, Іноземна мова за проф.спрямуванням (довідку про визнання ПР було надано у відповідь на запит від 31.01.2023, 22:28). Випадків визнання та перезарахування ПР здобувачів у ЗВО, які є партнерами під час академічної мобільності, на ОП не було.

#### **4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється процедурою визнання результатів навчання (<https://bit.ly/3XvmQ39>) та розміщено на офіційному сайті ЗВО. Згідно з ч.2 згаданої процедури визнання ПР, здобутих у неформальній та інформальній освіті передбачає поетапний механізм зарахування ПР: 1) подання заяви про визнання ПР здобувачем з оригіналами документів, що засвідчують наведену в ній інформацію до директорату ННІ; 2) створення предметної комісії за результатами розпорядження директора ННІ, до якої входять гарант ОП та викладачі, які відповідальні за ОК, що перезараховується; 3) проведення співбесіди зі студентом за результатами якої або приймається рішення про перезарахування, або призначається атестація; 4) проводиться атестація з ОК за формою, що передбачена НП, з подальшим висуненням висновку щодо зарахування чи не зарахування відповідного ОК; 5) визнання ПР, і в разі позитивного висновку – внесення до навчальної картки здобувача інформації про перезарахування. Процедурою не регулюється обсяг визнання ПР у неформальній освіті. Зауважимо, що у ВСО вказано, що заява та документи від здобувачів подаються лише до керівника структурного підрозділу. У згаданій процедурі вказано, що «здобувача звільняють від вивчення освітнього компонента в наступному семестрі», проте це суперечить дозволу на визнання ПР для ОК, що передбачені НП у поточному або наступному семестрах. На фокус-групі підтверджено завідувачем кафедри психології Пашко Т., що в силабусах до ОК обов'язкового циклу професійної підготовки наведені посилання на вищезгадану процедуру (силабуси розміщено у відкритому доступі за посиланням: <https://bit.ly/3XxNIXu>). При вивченні документації ЕГ переконалась у відсутності такого посилання у силабусах до ОК10,12,14,17,25,27,28,30,31. Здобувачі на фокус-групах підтвердили свою обізнаність у можливості зарахування ПР, здобутих у неформальній освіті (Берендяєва А., Власенко Т.), а НПП вказали на заохочення здобувачів до здобуття знань шляхом неформальної освіти, зокрема шляхом поширення інформації про освітні вебінари (Дубчак Г., Пашко Т.), популяризації неформальної освіти в рамках проходження практики (Федотова Т.). На ОП, що акредитується, наявна практика визнання ПР, здобутих у неформальній освіті: Андреевій Р. було перезараховано ПР в межах ОК «Основи психокорекції» в частині самостійної роботи на основі сертифікату «Арт-терапевтичні методи роботи з дітьми, що мають ПТСР». Підтвердженням слугує свідчення Андреевої Р. на фокус-групі та надісланим у відповідь на запит від 31.01.2023 22:28 протокол №1 засідання предметної комісії від 22.12.2022. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що визначено чіткі та зрозумілі для всіх учасників процесу правила визнання ПР, отриманих у неформальній освіті, яких послідовно дотримуються на ОП, що підтверджують приклади застосування зазначених правил.

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 3:**

##### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.**

- застосовуються різноманітні канали комунікації щодо висвітлення питань вступу, можливостей міжнародної мобільності та неформальної освіти.

##### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.**

Слабкі сторони, недоліки: - у розділі «Вступникам» на офіційному сайті присутня застаріла інформація, яка не була актуальною під час вступної кампанії 2022 р.; - розділ «Відділ міжнародних зв'язків» на офіційному сайті не оновлюється з жовтня 2021 р.; - процедура визнання результатів навчання не регулює обсяг визнання ПР у неформальній освіті та містить розбіжності у п.1,2 і п.5; Рекомендації: - керівнику приймальної комісії систематично розміщувати актуальну інформацію у розділі «Вступникам» на офіційному сайті, зокрема додати актуальне Положення про роботу освітніх центрів «Донбас-Україна» та «Крим-Україна», Положення про порядок прийому через освітній центр «Єдина Україна»; - керівнику Відділу міжнародних зв'язків систематично розміщувати

актуальну інформацію у розділі «Відділ міжнародних зв'язків»; - керівнику відділу управління якості освітньої діяльності протягом 2023 р. організувати врегулювання у внутрішніх документах ЗВО процедури визнання результатів навчання, зокрема обсяг визнання ПР у неформальній освіті та усунути розбіжності у п.1,2 і п.5 існуючої процедури, керуючись наказом МОН від 08 лютого 2022 р. №130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій і фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти».

### **Рівень відповідності Критерію 3.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.**

ОП Психологія ОР Бакалавр загалом відповідають визначеному критерію. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному сайті ЗВО, а також враховують особливості самої ОП. Забезпечено можливості для надання зворотного зв'язку для абітурієнтів та здобувачів з питань вступу, можливостей міжнародної мобільності та неформальної освіти. У ЗВО існують чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, здобутих як в інших ЗВО (в тому числі, під час академічної мобільності), так і в неформальній та інформальній освіті, про що свідчать приклади практик застосування цих правил та свідчення здобувачів. Положення про роботу освітніх центрів «Донбас-Україна» та «Крим-Україна», Положення про порядок прийому через освітній центр «Єдина Україна» та Порядок прийому на навчання осіб, які проживають на ТОТ та ОНТ, не були змінені, регулюють вступ у 2021-2022 н.р., відповідно є неактуальними для вступників поточного набору. Існуюча процедура визнання результатів навчання не регулює обсяг визнання ПР у неформальній освіті. Зважаючи на вищеописане, ЕГ вважає, що ці слабкі сторони не здійснюють негативного впливу на якість ОП та можуть бути виправлені у робочому порядку, чим і обумовлює відповідність ОП за критерієм 3 рівню В.

### **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:**

#### **1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.**

Відповідно до визначеної в ОП від 2022 р. цілі, яка наголошує, зокрема, на тому, що здобувачі після завершення навчання повинні бути здатними «автономно, з використанням інновацій, вирішувати складні професійні задачі в умовах відбудови країни у період повоєнного відновлення», у підрозділі «Викладання та оцінювання» декларується студентоцентрований стиль навчання. Зазначається, що «у ході реалізації освітньої діяльності в межах ОП увага викладачів фокусується на розвитку суб'єктності здобувачів ВО та включенні їх в науково-освітнє середовище в якості активного учасника, що досягається за рахунок активації та підтримки їх унікальності та створенні проблемно-інноваційного фокусу освітнього процесу». Серед методів, які є інноваційними та забезпечують студентоцентрований підхід, в ОП згадуються «виконання наукового проекту», «аналіз кейсів та відеоматеріалів», «творчі майстерні», «консультативні ательє» ([bit.ly/3lhiqZC](https://bit.ly/3lhiqZC)). У діючій редакції Статуту ЗВО (затвердженому МОН від 30.04.2021 р. № 491) у розділі 2 «Концепція освітньої діяльності університету» основними цінностями зазначеної діяльності визначено: студентоцентризм, критичне мислення, академічну доброчесність, автономність і свободу, системність та інтеграцію, прозорість, демократичність і прозорість для суспільства, гуманізм і толерантність стосовно культурної різноманітності (<https://bit.ly/411jQ1N>). Учасники відповідних фокус-груп - менеджменту ЗВО, НПП, здобувачів різних форм навчання, на онлайн зустрічах з ЕГ підтвердили дотримання принципів студентоцентризму та академічної свободи в університеті. Порівняння методів викладання та ПР, пов'язаних із різними ОК, у цілому дає змогу стверджувати про їх відповідність. Наприклад, окреслені у додатку до ВСО (табл. 2), силабусі (<https://bit.ly/3JWe8YN>) та РП (доступ до РП на запит ЕГ був наданий через реєстрацію у системі ДО MOODLE) методи викладання ОК Загальна психологія з практикумом (слухання лекцій; перегляд та аналіз відеолекцій; відповіді на питання,повідомлення та участь у дискусіях на семінарських заняттях; вирішення задач; виконання лабораторних робіт та ін.) логічно передбачають досягнення ПР, пов'язаних з ОК (ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пояснювати шляхи їх розв'язання, ПР10 Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати позицію відповідно до культуральних особливостей співрозмовника та ін.). З усім тим, під час онлайн-зустрічей ЕГ зі здобувачами було встановлено, що вони не орієнтуються, наприклад, у тому, яку навчальну діяльність передбачає задекларований в ОП та в низці силабусів метод кейсів. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що форми й методи навчання та викладання на ОП відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи та сприяють досягненню ПР, а проте здобувачі різних форм навчання мало обізнані у термінології інноваційних освітніх методів, задекларованих в ОП.

## **2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабусу або в іншій подібний спосіб).**

На сайті ЗВО у розділі «Публічна інформація. Бакалавр. ОПП 053 Психологія» у вільному доступі розміщені силабуси всіх нормативних ОК ОП (<https://bit.ly/3lx94Ao>). У системі ДО (на платформі MOODLE, до якої ЕГ за запитом було надано доступ через реєстрацію) теж розміщені силабуси ОК, а також РП за окремими ОК (нормативними загальними - ОК4 Філософія та нормативними фаховими - ОК9 Загальна психологія, ОК11 Психодіагностика з практикумом, ОК12 Вікова та педагогічна психологія з практикумом, ОК13 Соціальна психологія з практикумом, ОК14 Історія психології, ОК15 Клінічна психологія, ОК16 Психологія особистості, ОК17 Експериментальна психологія, ОК18 Основи психологічного консультування та психотерапії, ОК19 Основи психокорекції, ОК21 Технології надання групової психологічної підтримки дітям та дорослим, ОК22 Психологія організації та управління, ОК24 Основи психогігієни та психопрофілактики, ОК25 Психологія сім'ї та сімейне консультування, ОК26 Діяльність психолога у різних галузях праці, а також за вибірковими фаховими - Практикум з психології спілкування, Формування критичного мислення, Психологія соціального інтелекту, Практикум із самопізнання, Психологічна готовність дитини до навчання у школі, Сучасні технології індивідуальної та групової психологічної допомоги, Активні методи соціально-психологічного навчання, Психотерапевтичні методи у консультуванні, Основи конфліктології та медіації конфліктів, Психологія емоцій). До таких ВОК, як Психологія коучингу, Основи проєктної діяльності психолога, Психологічний практикум із цілепокладання, Психологія активності особистості у віртуальному просторі, Психологія втрати, Психологія інтимних стосунків, Психологія перфекціонізму, Психологія спорту, Психологія тренерської діяльності, Тимбілдинг (практикум командоутворення) у розділі «Публічна інформація. Перелік дисциплін вільного вибору та їх анотації. Кафедра психології» розміщені стислі анотації (<https://bit.ly/3K6e7Bw>). У всіх зазначених розділах сайту ЗВО відсутні як силабуси, РП, так і анотації до наступних ВОК: Порушення поведінки дітей та підлітків, Психологія лідерства, Психологія життєдіяльності, Психологія життєвих криз, Психологія впливу, про які під час онлайн зустрічей з ЕГ згадували представники різних фокус-груп (здобувачі очної та заочної форм навчання, стейкхолдери). Разом із тим, присутні на онлайн зустрічах здобувачі наголосили на тому, що всю необхідну інформацію від викладачів вони отримують через соцмережі та спеціальні телеграм-канали, а також, у разі додаткової необхідності, через приватне листування та усну телефонну комунікацію. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що, хоча силабуси та анотації окремих ВОК відсутні на офіційному сайті ЗВО (у системі ДО), необхідна інформація щодо цілей, змісту, РП, порядку та критеріїв оцінювання своєчасно й оперативно надається учасникам освітнього процесу через їх безпосередню комунікацію з викладачами.

## **3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.**

У Статуті ДЗ «ЛНУ ім. Т.Шевченка» у розділі 11 «Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність» чітко визначені, зокрема, наступні завдання зазначеної діяльності: «забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності; провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень та забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу; розвиток наукової та науково-технічної творчості здобувачів вищої освіти та ін.» (<https://bit.ly/411jQ1N>). В університеті діє Положення про науковий гурток здобувачів ВО ДЗ «ЛНУ ім. Т.Шевченка» (<https://bit.ly/3K7dmIj>). У Положенні, зокрема, визначено, що такий гурток створюється окремо на кожній кафедрі та відповідає її спеціалізації. План роботи гуртка та основні напрямки його наукових досліджень затверджуються рішенням кафедри протягом місяця після початку навчального року. У розділі «Наукова робота кафедри психології» на сайті розміщений детальний текстовий та фотозвіт про наукову роботу викладачів кафедри зі здобувачами 1-4 курсів ОП Психологія у 2020 р. (<https://bit.ly/40NYDYR>). У відповідь на додатковий запит ЕГ надано програму роботи науково-дослідницького гуртка для здобувачів спеціальності 053 Психологія на 2022-2023 н.р., у якому визначено його мету та завдання, теми та строки засідань (двічі на місяць). У 2015 р. у ЗВО відновлено видавництво університетського збірника наукових праць студентів «Науковий пошук молодих дослідників». У відповідному розділі на сайті інформується про проведення у 2020 р. Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Зміст та особливості соціально-педагогічної та психологічної діяльності в сучасних умовах», у якій взяли участь і здобувачі ОП Психологія (<https://bit.ly/3YvrogM>). У відповідь на додатковий запит ЕГ надано перелік публікацій здобувачів за останні 4 роки (90), серед яких - оприлюднені матеріали як згаданого, так і інших наукових заходів. З усім тим, під час онлайн зустрічі з ЕГ лише здобувачка 4 курсу навчання (Власенко Т.) згадала про діяльність наукового гуртка та опубліковану наукову працю у збірнику. Виконання творчих навчальних проєктів та/або імітація психологічних експериментів передбачені з нормативних ОК: Україна в контексті європейської історії та культури, Право, Інформаційні та комунікаційні технології, Загальна психологія з практикумом, Вікова та педагогічна психологія з практикумом, Соціальна психологія з практикумом, Клінічна психологія, Експериментальна психологія, Технологія надання групової психологічної підтримки дітям та дорослим, Психологія сім'ї та сімейне консультування (силабуси - <https://bit.ly/3E3l3vq>). Таким чином, ЕГ встановила, що нормативними документами на різних рівнях діяльності ЗВО передбачене активне поєднання навчання та досліджень, проте здобувачі, котрі на період акредитаційної експертизи навчалися на 1-4 курсах ОП, мало поінформовані про можливості зазначеного поєднання.

## **4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.**

У Статуті ДЗ «ЛНУ ім. Т.Шевченка» у розділі 11 «Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність» визначені, зокрема, наступні завдання зазначеної діяльності: «застосування нових наукових, науково-технічних знань під час підготовки фахівців з вищою освітою; формування сучасного кадрового наукового потенціалу, здатного забезпечити розробку та впровадження інноваційних наукових розробок та ін.» (<https://bit.ly/411jQ1N>). Аналіз даних, наведених у додатку до ВСО (табл. 2) дає змогу стверджувати, що НПП, котрі забезпечують викладання нормативних ОК на ОП, регулярно оприлюднюють свої наукові дослідження на конференціях та інших заходах різних рівнів. Аналіз силабусів та/або РП демонструє, що списки рекомендованої літератури для всіх нормативних ОК містять посилання на джерела за останні 5 років. Крім того, в окремих із зазначених списках присутні наукові, навчально-методичні праці НПП (лекторів та асистентів) за останні 3-5 років: Гусакової О. (ОК3 Іноземна мова за професійним спрямуванням), Популященко Т. (ОК5 Фізичне виховання), Чумак О. (ОК9 Загальна психологія), Дубчак Г. (ОК13 Соціальна психологія з практикумом та ОК22 Психологія організації та управління), Репкіної Н. (ОК14 Історія психології), Пашко Т. (ОК15 Клінічна психологія), Гліченко О. (ОК18 Основи психологічного консультування та психотерапії, ОК19 Основи психокорекції та ОК26 Діяльність психолога в різних галузях праці), Боярин Л. (ОК19 Основи психокорекції та ОК21 Технологія надання групової психологічної підтримки дітям та дорослим), Шевякової І. (ОК24 Психогігієна та психопрофілактика). Разом із тим, у системі ДО ЗВО, у розділах для здобувачів денної та заочної форм навчання розміщені силабуси та/або РП ВОК, де серед джерел вказана російська наукова, навчально-методична література та/чи інтернет-ресурси, що є неприпустимим фактом в умовах війни росії проти України та суперечить, зокрема, листу МОН України «Про застосування державної мови» від 03.08.2022 р. № 1/8841-22 (<https://bit.ly/3I4Gz42>). Зазначене стосується силабусів та/або РП наступних ВОК для здобувачів ДФ та ЗФ: Психологія соціального інтелекту (викл. Назмієв А.), Практикум з психології спілкування (викл. Гліченко О.), Психокорекційна робота з дітьми з емоційно-вольовими розладами (викл. Серомаха Н.), Основи патопсихології (викл. Ужченко І.), а також окремо для здобувачів ЗФ: Політична психологія (викл. Макаров В.) та Психологія характеру (викл. Чумак О.). Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що більшість викладачів на ОП регулярно оновлюють зміст обов'язкових загальних і фахових ОК, а проте у списках рекомендованих джерел до окремих ВОК присутні покликання на російські видання.

## **5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.**

Серед основних завдань наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності ЛНУ ім. Т.Шевченка, окреслених його Статутом у розділі 11, між іншим, визначено: «забезпечення інтеграції у світовий освітньо-науковий простір, зокрема участь у міжнародних проєктах, створенні об'єктів права інтелектуальної власності, спільних наукових проєктах, грантах тощо при збереженні й розвитку досягнень і традицій української вищої школи» (<https://bit.ly/411jQ1N>). На сайті ЗВО розміщені угоди з багатьма університетами та організаціями інших країн: Великобританії («Меморандум про взаєморозуміння і співпрацю із Британською Радою» та ін.), США («Угода про взаєморозуміння з відділом преси, освіти та культури посольства США в Україні» та ін.), Польщі («Виконавчий договір з університетом у Лодзі щодо студентської мобільності» та ін.), Латвії («Угода про співробітництво з ООО «Балтійська міжнародна академія»), Румунії («Рамкова угода про співробітництво з Університетом Пітеші» та ін.), Молдови («Рамкова угода з Кишинівським державним педагогічним університетом» та ін.), Грузією («Меморандум про співпрацю з Батумським державним університетом імені Шота Руставелі» та ін.), КНР («Угода про співробітництво з українсько-китайським центром розвитку культури і освіти» та ін.), Кіпром («Меморандум із Кіпрським інститутом маркетингу»). Разом - 30 міждержавних угод, меморандумів, договорів (<https://bit.ly/3xq4C8V>). У розділі «Оголошення» на сайті регулярно оприлюднюється інформація, пов'язана з можливостями міжнародної академічної мобільності: наприклад, від 11.02.2023 р. - про «Конкурси на здобуття стипендій імені Фулбрайта» (<https://bit.ly/3E53Hyk>), від 12.12. 2022 р. - про конкурси проєктів програми ЄС «Еразмус+» 2023 року (<https://bit.ly/3K3YcDG>) та ін. Згідно з інформацією у додатку до ВСО (табл. 2), Дубчак Г. (викладач ОК Експериментальна психологія, Психодіагностика з практикумом, Соціальна психологія з практикумом, Психологія організації та управління) - співвиконавиця двох наукових тем у рамках грантового фінансування зарубіжних проєктів: (POWR02.10.00-00-903/17 та POWR02.10.00-00.904/17, Польща, 2022 р.). Кононов І. (викладач ОК Філософія) - запрошений експерт у проєкті «Ukrainian geopolitical fault-line cities: urban identity, geopolitics and urban policy» (Norwegian Research Council NORRUSS). Онлайн комунікація ЕГ із представниками НПП підтвердила факт, що війна на території України обмежила можливості їх участі у програмах міжнародної академічної мобільності. Серед учасників фокус-групи здобувачів лише Власенко Т. підтвердила обізнаність із такими програмами. Вона пригадала випадок, як інша здобувачка на ОП (за заочною формою навчання) мала намір скористатися однією із відповідних програм, а проте не змогла оформити необхідні документи. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що ЗВО має більш істотний потенціал для інтернаціоналізації своєї діяльності, ніж по факту реалізує відповідні можливості.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 4:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.**

- НПП налагодили тісну комунікативну взаємодію зі здобувачами, за якої необхідне інформування відбувається через різноманітні інформаційні канали, в тому числі, через безпосередні телефонні розмови та приватне листування здобувачів із викладачами.

## **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.**

Слабкі сторони, недоліки: - прогнозоване оновлення значної частки вибіркового ОК не знайшло свого документального підтвердження у розміщених для ознайомлення здобувачів у розділі ДО на сайті ЗВО силабусах та/або РП списках рекомендованих джерел, частина з яких містить морально неприпустиму літературу країни-агресорки; - здобувачі частково обізнані з програмами міжнародної академічної мобільності, проте з різних причин не залучені до них. Рекомендації: - НПП Назмієв А., Гліченко О., Серомаха Н., Ужченко І., Макаров В., Чумак О. упродовж місяця від дати ознайомлення ЗВО зі звітом ЕГ мають оновити списки рекомендованих джерел до згаданих ОК, вилучивши з них російську літературу, та до початку нового 2023-2024 н.р. затвердити й розмістити на сайті у відповідних розділах оновлені силабуси та/або РП, завідувачці кафедри та гаранту ОП щорічно при перезатвердженні силабусів ОК звертати увагу на списки рекомендованих для здобувачів джерел; - гаранту ОП спільно із працівниками відділу міжнародних зв'язків до завершення 2022-2023 н.р. провести відповідне тематичне анкетування здобувачів ОП; за результатами анкетування на засіданні кафедри психології проаналізувати типові проблеми, які виникають у здобувачів, зацікавлених у залученні до програм міжнародної академічної мобільності; на основі отриманої інформації сформулювати конкретні пропозиції та прийняти консолідовані рішення щодо відповідної допомоги здобувачам.

## **Рівень відповідності Критерію 4.**

Рівень В

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.**

Форми та методи навчання і викладання вписуються у загальну атмосферу студентоцентрованого підходу та академічної свободи, яка панує у ЗВО. Вони в цілому відповідають заявленим в ОП цілям та ПР. З більшості ОК усім учасникам і потенційним учасникам освітнього процесу надається доступна і зрозуміла інформація у формі силабусів та/або РП. Викладачі тих окремих вибіркового ОК, анотації та силабуси до яких не розміщені у вільному доступі на сайті ЗВО, надають необхідну інформацію через оперативні канали комунікації (телеграм-канали та ін.). В університеті належною мірою забезпечується поєднання навчання і досліджень, НПП в основному регулярно оновлюють освітні матеріали, котрі пропонують здобувачам. Виняток становлять лише списки використаних джерел до окремих вибіркового ОК, які, проте, можна оновити у стислі проміжки часу. ЗВО має великий потенціал для інтернаціоналізації своєї діяльності, хоча й тимчасово обмежений в умовах повномасштабної війни на території України.

## **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:**

**1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.**

Згідно Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3DZtiIN>) контрольні заходи передбачають поточний, семестровий і підсумковий контроль. Форми й засоби, а також відсоток поточного контролю в семестровій оцінці визначає викладач. Однією з форм поточного контролю є модульний контроль, який проводять у вигляді письмових модульних робіт. Семестровий контроль здійснюють у формі заліку або іспиту відповідно до НП. Форму проведення семестрового іспиту зазначають у РП ОК. Аналіз силабусів та РП показав: - у силабусах часто вказується відсутні у Положенні ЗВО форма контролю – модульна (ОК9,11,14,18,19,24), самооцінювання і перехресне оцінювання (ОК18,19,20); семестровий контроль у силабусах називають підсумковим (ОК1,2,4-7); - критерії оцінювання у силабусах наведені за вид діяльності за семестр (наприклад, 0-42 б.) або вказується тільки відсоток загального балу за певні види робіт (ОК3,6), але не вказано скільки балів здобувач отримує за 1 практичне заняття або 1 самостійну роботу (ОК1,2,4,5,7,13-17,20,21,24), за виключенням ОК8-11,18,19,22; - у силабусах не вказується форма проведення семестрового іспиту (ОК1,2,6), за виключенням ОК14; у жодному силабусі та РП не представлено зразків білету або питань до екзамену; - не вказано якими саме формами і методами контролю забезпечується перевірка визначених у силабусі ПР, хоча фактично вони перевіряються. Аналіз Матриці відповідності (таблиця 3) показав, що НПП використовують різноманітні форми контрольних заходів, які фактично дозволяють оцінити ПР. Проте системним є неузгодженість форм і методів у силабусах і в матриці, зокрема, у матриці вказано більш широкий перелік форм і методів оцінювання ПР, наприклад: взаємооцінювання, аналіз звітів про виконання творчих завдань, про виконання вправ, аналіз прогностичного звіту тощо. За результатами зустрічей зі здобувачами (Берендяєва А., Олійник К., Буйкін І., Федорова О., Власенко Т., Чапова Ф., Шпаковська П., Андреева Р.) встановлено, що вони не орієнтуються у критеріях оцінювання за окремі види робіт і не розрізняють форми контрольних заходів, жоден не зміг пояснити відмінність між заліком і екзаменом. У ЗВО існує Положення про



опитування здобувачів вищої освіти щодо якості ОП (<https://bit.ly/3HRj1j7>), проте анкетування щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання не передбачено. Отже, існують розбіжності між визначеними ЗВО і представленими у силабусах формами контролю; в силабусах недостатньо представлені критерії оцінювання за різними формами контролю, не наведено форму проведення та питання до екзамену, не вказано якими саме формами і методами контролю забезпечується перевірка ПР, існує неузгодженість форм і методів оцінювання у силабусах і в матриці. Здобувачі ОП не орієнтуються у критеріях оцінювання за окремі види робіт і не розрізняють форми контрольних заходів.

## **2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).**

Атестацію у ЗВО регламентують Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для проведення атестації (<https://bit.ly/3xgYfV8>), Процедура підсумкової атестації (<https://bit.ly/3ihucoi>), Процедура перевірки на плагіат наукових та кваліфікаційних робіт (<https://bit.ly/3jryfg6>), Процедура встановлення відповідальності здобувачів за порушення академічної доброчесності (<https://bit.ly/3xf1f2k>). Форми атестації на ОП відповідають вимогам стандарту ВО та передбачають захист кваліфікаційної роботи та комплексний випусковий іспит зі спеціальності. Відповідно до ОП, компл. випусковий іспит зі спеціал. дозволяє визначити ступінь засвоєння теорет.знань та рівень сформованості практ.навичок. ЗВО за власним бажанням надав додаткові документи (дві відповіді від 2.02.23р.), в яких зазначено, що комплексний іспит зі спеціальності у вигляді тестування відбудеться перший раз у 2023 р., тестові завдання будуть затверджені протоколом від лютого 2023 р. і завантажені до електронного університету. Аналіз проєкту банку тестових завдань до комплексного іспиту зі спеціальності показав різноманітність форм тестів, проте тестова форма проведення атестаційного екзамену, на думку ЕГ, не дозволяє визначити рівень сформованості практичних навичок здобувачів. На зустрічі з гарантом ОП і резервній зустрічі з зав.кафедри Пашко Т. ними було зазначено, що кваліфікаційні роботи цього року будуть захищатися вперше. На зустрічі з адміністр.персоналом Леснова В. підтвердила, що після виходу стандарту було оновлено тільки форми атестації у ОП 2019 р., у ОП і НП попередніх років набору форми атестації не змінювались. Таким чином, атестація відповідно до Стандарту буде проводитися вперше в 2023 р. На ОП розроблені Методичні реком. до виконання кваліфікаційної роботи (<https://bit.ly/3xixqA5>), на запит ЕГ наданий Витяг з протоколу №4 засідання кафедри від 25.10.2022р. про затвердження тем кваліфікаційних робіт. На сайті наявна Програма комплексного випускового іспиту за спеціальністю (<https://bit.ly/3HQJNIA>). Відповідно до Стандарту (<https://bit.ly/3Ih1rco>) кваліфікаційний іспит за спеціальністю повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених Стандартом та ОП, проте у наданій програмі передбачена перевірка ПР1,2,5,9,11,12,18,19, і не перевіряються ПР3,4,6-8,10,13-17,20-25. У вимогах до написання квал.роботи зазначено, що вона перевіряє досягнення ПР1-9,24. Таким чином, атестація на ОП зовсім не перевіряє досягнення ПР10,13-17,20-23,25, що є порушенням Стандарту ВО за відповідним рівнем ВО і спеціальністю. На зустрічах зі здобувачами (Власенко Т.) з'ясовано, що вони ознайомлені з вимогами до написання кваліфікаційних робіт, проте програму до випускового іспиту ще не отримували. Отже, форми атестації відповідають вимогам стандарту ВО, проте змістовно атестація не перевіряє досягнення ПР10,13-17,20-23,25, що є порушенням стандарту, форма проведення екзамену не дозволяє визначити рівень сформованості практичних навичок здобувачів.

## **3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Правила проведення контрольних заходів визначені чітко і зрозуміло (на онлайн-зустрічах це підтверджують здобувачі денної і заочної форми навчання), а також знаходяться у вільному доступі: Положення про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3K4jOQq>). Порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження визначено у Процедурі перескладання освітнього компонента (<https://bit.ly/3eOqneb>), Процедурі проведення факультативних занять для повторного оцінювання освітнього компонента (<https://bit.ly/3HV75go>). Зокрема у останній процедурі зазначено, що студент, який отримав з ОК семестрову оцінку від 0 до 20 б., звертається до директорату за дозволом на відвідування факультативних занять для повторного оцінювання ОК, вносить на рахунок університету оплату за відвідування факультативних занять і після завершення складає іспит або залік, викладачу погодинно оплачуються факультативні заняття. Аналіз змісту зазначених процедур вказує на їх алгоритмічність, чіткість і доступність для застосування здобувачами. Здобувачі під час онлайн-зустрічей зазначили, що вони обізнані з порядком повторного проходження контрольних заходів, порядком оскарження результатів контрольних заходів, а також вказують на об'єктивність екзаменаторів (Власенко Т., Федорова О.). Забезпечення об'єктивності екзаменаторів забезпечується на ОП шляхом введення автоматизованої тестової форми контролю навчальних досягнень здобувачів на переважній більшості ОК (на платформі Moodle <http://do.luguniv.edu.ua/>). На резервній зустрічі зав.кафедри Пашко Т. було наведено приклад, що об'єктивність екзаменаторів забезпечується шляхом запрошення стейкхолдерів і роботодавців в атестаційну комісію, зокрема у 2023 р. планується запросити Ніконову О. Також «з метою посилення внутрішнього контролю забезпечення якості освіти ... до складу ЕК можуть бути додатково введені представники ректорату», відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії для проведення атестації (<https://bit.ly/3XwD7Fm>). Випадків оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження на даній ОП не було. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюються у ЗВО Положенням про академічну

добросесність учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3jRRjea>), в якому зазначено, що дотримання академічної добросесності науково-педагогічними, науковими та педагогічними працівниками передбачає в тому числі уникнення приватного інтересу та конфлікту інтересів; Антикорупційною програмою на 2022–2023 рр. (<https://bit.ly/3jQDGvK>), Положенням про порядок проведення службового розслідування стосовно посадових осіб (<https://bit.ly/4oLjxrE>). Здобувачі та НПП під час зустрічей вказують, що конфлікту інтересів на даній ОП не було, отже, зазначені процедури не застосовувались.

**4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної добросесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну добросесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної добросесності.**

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної добросесності (далі - АД) в ЗВО визначаються Процедурою перевірки на плагіат наукових та кваліфікаційних робіт ЗО (<https://bit.ly/3Xms2qg>), Процедурою перевірки на плагіат наукових та навчально-методичних праць (<https://bit.ly/3YpFdI3>), Процедурою встановлення відповідальності ЗО за порушення академічної добросесності (<https://bit.ly/4oMEX7A>), Процедурою встановлення відповідальності НПП та ЗО освітньо-наукового ступеня доктора філософії й доктора наук за порушення АД (<https://bit.ly/3lvc3J9>). Зокрема, кваліф.роботи здобувачів перевіряє з метою визначення її оригінальності відповідальна особа з питань етики та АД, у випадках виникнення спірних питань голова вище зазначеної комісії призначає експертів, які розглядають надані ЗО / зав.кафедри матеріали та приймають рішення відповідно до Положення про академічну добросесність учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3jRRjea>). ЗВО підписано Договір про співпрацю щодо користування інформаційною онлайн-системою «Unicheck» (<https://bit.ly/4oONo3J>). На зустрічах з НПП і здобувачами було з'ясовано, що мінімальний відсоток оригінальності у кваліф.роботах становить 55 %, оптимальний – 75 %. На онлайн-зустрічі з адміністративним персоналом голова комісії з питань етики і АД ННІ педагогіки і психології Степаненко В. уточнила дану інформацію, зазначивши, що роботи з оригінальністю <35% до захисту не допускаються, 35-54 % - доопрацьовуються здобувачем і перевіряються програмою вдруге, 55-75% - вважається задовільним рівнем і доопрацьовується, >76% - робота приймається до захисту. Даний відсоток оригінальності в документах інституційного рівня ЗВО не визначено, проте в Методичних рекомендаціях щодо написання кваліф.роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня ВО ОП «Психологія» такі показники, а також строки доопрацювання роботи зазначені (<https://bit.ly/3KoVUr6>). Відповідно до вимог стандарту і ОП, кваліф.роботи ЗО мають бути розміщені в репозитарії ЗВО. Захисту кваліф.робіт на ОП ще не відбувалося, тому репозитарій не сформовано. На онлайн-зустрічі зі здобувачами, НПП було з'ясовано, що всі вони обізнані щодо політики дотримання АД у ЗВО, послідовно дотримуються АД. ЗВО популяризує АД на інституційному рівні, зокрема, у ЗВО з 2021 р. діє Школа академічної добросесності (<https://bit.ly/3XnFwIw>). Випадків академічної недобросесності на ОП не було, проте у вищезазначених процедурах чітко визначена послідовність дій у разі порушення АД. У ЗВО існує Положення про опитування здобувачів вищої освіти щодо якості ОП (<https://bit.ly/3HRj1j7>), проте анкетування щодо академічної добросесності не передбачено. Отже, в ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання АД, ЗВО популяризує АД та використовує відповідні технологічні рішення. Проте, на кафедральному рівні визначення певних відсотків оригінальності у кваліфікаційних роботах здобувачів не відповідає політиці нульової толерантності.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 5:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.**

- популяризація академічної добросесності на інституційному рівні – робота Школи академічної добросесності.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.**

Слабкі сторони, недоліки: - розбіжності між визначеними ЗВО і представленими у силабусах формами контролю; - в силабусах не вказано якими саме формами і методами контролю забезпечується перевірка ПР ОК; - в силабусах і РП не наведено питання до екзамену; - в силабусах недостатньо представлені критерії оцінювання за різними видами контролю; - здобувачі ОП не орієнтуються у критеріях оцінювання за окремі види робіт і не розрізняють форми контрольних заходів; - змістовно атестація не перевіряє досягнення ПР10,13-17,20-23,25; - визначена на 2023 р. форма проведення випускового екзамену не дозволяє визначити рівень сформованості практичних навичок здобувачів; - визначення на кафедральному рівні певних відсотків оригінальності у кваліфікаційних роботах здобувачів не відповідає політиці «нульової толерантності». Рекомендації: - групі забезпечення ОП, гаранту ОП, завідувачу кафедри при наступному затвердженні силабусів і РП у 2023 р. усунути розбіжності між визначеними ЗВО і представленими у силабусах формами контролю; - групі забезпечення ОП, гаранту ОП, завідувачу кафедри при наступному затвердженні силабусів у 2023 р. зазначити в силабусах якими саме формами і методами контролю забезпечується перевірка ПР ОК; - групі забезпечення ОП, гаранту ОП, завідувачу кафедри при наступному затвердженні силабусів і РП у 2023 р. зазначити у них питання до екзамену; - групі забезпечення ОП, гаранту ОП, завідувачу кафедри при наступному затвердженні силабусів у 2023 р. висвітлити критерії оцінювання за різними

видами контролю; - НПП, гаранту ОП, едвайзерам академічних груп починаючи з 2023 р. організувати систематичне інформування здобувачів ОП щодо критеріїв оцінювання за окремі види робіт і форми контрольних заходів; - гаранту ОП, групі забезпечення ОП, завідувачу кафедри невідкладно (до початку атестації 2023 р.) переглянути програму випускового екзамену і вимоги до виконання кваліфікаційної роботи, передбачивши на державній атестації перевірку досягнення здобувачами ПР10,13-17,20-23,25, невідкладно проінформувати здобувачів про зміни в програмі випускового екзамену; - гаранту ОП, завідувачу кафедри невідкладно (до початку атестації 2023 р.) переглянути форму проведення випускового екзамену, застосувавши таку, яка дозволить визначити рівень сформованості практичних навичок здобувачів; - гаранту ОП, керівникам кваліфікаційних робіт, завідувачу кафедри систематично проводити інформаційні заходи для здобувачів щодо політики «нульової толерантності» до будь-яких проявів академічної недобросовісності, при підготовці кваліфікаційних робіт дотримуватись політики «нульової толерантності» до проявів академічної недобросовісності.

## **Рівень відповідності Критерію 5.**

Рівень Е

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.**

Аналіз ОП за критерієм 5 на ОП виявив наступне: існують суттєві розбіжності між визначеними ЗВО і представленими у силабусах ОК формами контролю; в силабусах ОК не вказано якими саме формами і методами контролю забезпечується перевірка ПР ОК; в силабусах і РП ОК не наведено форму проведення і питання до екзамену; в силабусах ОК недостатньо представлені критерії оцінювання за окремими видами і методами контролю; існує неузгодженість форм і методів оцінювання у силабусах ОК і в матриці відповідності; здобувачі ОП не орієнтуються у критеріях оцінювання за окремі види робіт і не розрізняють форми контрольних заходів; змістовно атестація не перевіряє досягнення ПР10,13-17,20-23,25, що є порушенням стандарту ВО за спеціальністю 053 Психологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; визначена на 2023 р. форма проведення випускового екзамену не дозволяє визначити рівень сформованості практичних навичок здобувачів; визначення на кафедральному рівні певних відсотків оригінальності у кваліфікаційних роботах здобувачів не відповідає політиці «нульової толерантності», проте правила проведення контрольних заходів чіткі і зрозумілі, доступні для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження; у ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, ЗВО популяризує академічну доброчесність на інституційному рівні та використовує відповідні технологічні рішення. ЕГ дійшла висновку, що вказані недоліки є комплексними і критичними у контексті критерію 5, зокрема невідповідність стандарту вищої освіти з спеціальністю 053 Психологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у підкритерії 5.2.

## **Критерій 6. Людські ресурси:**

### **1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.**

Викладання нормативних ОК на ОП Психологія за першим (бакалаврським) ОР забезпечують 13 НПП. Всі вони мають наукові ступені та вчені звання, а саме: 5 (38,46 %) - доктори наук, професори, 8 (61,54 %) - кандидати наук, доценти. Серед них: 9 жінок (69,23 %) та 4 чоловіки (30,77 %). Порівняння ОП Психологія за чотири останні роки засвідчує позитивну динаміку зростання кадрового забезпечення на ОП: якщо в ОП від 2019 р. зазначено, що «до реалізації програми залучається не менше 50 % науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та/або вченими званнями» (<https://bit.ly/3YQv86L>), то в ОП від 2020 р. і від 2021 р. - «не менше 70 %» (<https://bit.ly/3lnGoJv> та <https://bit.ly/3lprqQ83>), а в ОП від 2022 р., як вже констатовано, всі 100 % залучених НПП мають наукові ступені та вчені звання. Добір НПП для викладання окремих ОК обумовлений їх не лише академічною кваліфікацією, а і конкретною професійною компетентністю. Для прикладу, викладач обов'язкового ОК Психологія організації та управління проф. Дубчак Г. є авторкою монографії «Психологічні основи професійної стресостійкості майбутніх фахівців», а викладач теж нормативної ОК Політична психологія доц. Макаров В. - головою Луганського осередку асоціації політичних психологів України. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що як академічна, так і професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених ОП цілей та ПР.

### **2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.**

У ЗВО діє Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ДЗ «ЛНУ ім. Т. Шевченка (від 26.06.2020 р. - <https://bit.ly/3XsldDz>). Згідно з ним, оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення, про скасування чи зміну умов відділ кадрів та/або вчений секретар публікують на офіційному сайті ЗВО. Оголошення про конкурс на вакантні посади НПП, відповідно до Положення, повинно містити: 1) повну назву університету; 2) найменування посад, на які оголошено конкурс; 3) вимоги до претендентів (науковий ступінь, вчене звання); 4) строки подання заяв і документів, їх стислий перелік; 5) адресу та номери телефонів університету; 6) місце прийому документів. У розташованому в розділі «Конкурс на заміщення вакантних посад» на сайті ЗВО крайньому оголошенні від 12.05.2021 р. є інформація за всіма вказаними пунктами, крім стислого переліку необхідних для участі в конкурсі документів (<https://bit.ly/3jVkvXW>). Щоб визначити відповідність претендента, котрий бере участь у конкурсі, вимогам до вакантної посади НПП, до уваги беруть: наявність вищої освіти, що відповідає профілю майбутньої діяльності; наявність і рівень наукового ступеня, вченого звання; загальну кількість наукових і навчально-методичних праць, зокрема, публікацій у фахових виданнях з відповідної галузі науки; підвищення кваліфікації упродовж останніх п'яти років та ін. Зазначену відповідність розглядає та оцінює конкурсна комісія. Порядок дій Конкурсної комісії у ЗВО регулюється Положенням про конкурсну комісію з відбору кандидатів для заміщення вакантних посад НПП ДЗ «ЛНУ ім. Т.Шевченка (від 30.09.2022 р. - <https://bit.ly/3xjnlTC>). Згідно з Положенням, отримані для участі в конкурсному відборі на заміщення вакантних посад НПП документи відділ кадрів передає на розгляд Конкурсної комісії. Комісія впродовж 10 робочих днів здійснює перевірку поданих документів на їх відповідність офіційно встановленим вимогам. Рішення конкурсної комісії ухвалюють на засіданні шляхом відкритого голосування більшістю голосів від кількості присутніх на засіданні (мінімально необхідна кількість - не менш як дві третини від загальної кількості членів). Документом обумовлено, що конкурсна комісія має діяти на засадах відкритості, гласності, законності, долегальності, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості своїх рішень, неупередженого ставлення до кандидатів на заміщення вакантних посад НПП. Відповідні декларовані пріоритети діяльності Комісії підтвердили НПП, котрі були присутні на онлайн зустрічі з ЕГ. Наведені в додатку до ВСО дані (табл. 2) про НПП, котрі забезпечують викладання обов'язкових ОК на ОП, також засвідчують їх відповідність зайнятим посадам. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що процедури конкурсного відбору викладачів у ЗВО є демократичними й дають змогу забезпечувати високий рівень викладання на ОП.

### **3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.**

Роботодавці, присутні на онлайн-зустрічі з ЕГ (Федотова Т., Тарабанова С., Свицула В.) підтвердили свою періодичну участь у «круглих столах» і науково-практичних семінарах кафедри. У відповідь на запит ЕГ надано 2 програми таких заходів, які організовані НПП кафедри психології спільно з роботодавцями і на яких були присутні здобувачі. Так, у 2020 р. проведений науково-практичний семінар «Діти і війна: техніки зцілення». Під час семінару Тарабанова С. (координатор психологічного напрямку Всеукраїнської ГО «Жіночий консорціум України») поділилася технологією групової підтримки громад у період війни (інформація відповідає змісту ОК21 Технології надання групової психологічної підтримки дітям та дорослим); Донченко Т. (координатор психологічного напрямку ГО «БФ Восток СОС») розповіла про тілесно орієнтовані техніки в роботі з дітьми різного віку в ході подолання наслідків реабілітації (стосується змісту, наприклад, ОК15 Клінічна психологія, ОК18 Основи психологічного консультування та психотерапії, ОК21 Технології надання групової психологічної підтримки дітям та дорослим та ін.); Федотова Т. (координатор психологічного напрямку ЛОВ МБО «СОС Дитячі містечка України») поділилася алгоритмом швидкого реагування в ситуації гострого стресу (ОК15 Клінічна психологія, ОК18 Основи психологічного консультування та психотерапії та ін.); Веровська І. (психотерапевтка, експертка БФ «СОС Дитячі містечка») розповіла про алгоритм роботи з дитиною, яка пережила насилля (ОК18 Основи психологічного консультування та психотерапії, ОК20 Психологія девіантної поведінки, ОК25 Психологія сім'ї та сімейне консультування). У 2022 р. проведений науково-практичний семінар «Шляхи збереження психічного здоров'я людини в умовах несприятливих життєвих обставин». В рамках роботи теоретичної секції Карпенко В. (координатор проекту підтримки сімей, які виховують дітей з інвалідністю БФ «Милосердя - Луганськ») виступила з доповіддю «Переживання страху майбутнього як чинник дезадаптації батьків, які виховують дітей з інвалідністю» (стосується змісту ОК15 Клінічна психологія, ОК25 Психологія сім'ї та сімейне консультування та ін.); Татарина Є. (провідний фахівець із соціальної роботи Полтавського міського центру соціальних служб) доповіла на тему «Особливості надання психосоціальної підтримки ВПО в Полтавській громаді: здобутки та виклики» (ОК18 Основи психологічного консультування та психотерапії, ОК21 Технології надання групової психологічної підтримки дітям та дорослим та ін.). Т. Федотова провела майстер-клас на тему «Використання метафоричних карт у роботі з дітьми та дорослими» (ОК11 Психодіагностика з практикумом, ОК19 Основи психокорекції та ін.). На онлайн зустрічі з ЕГ здобувачка з курсу Федорова О. підтвердила свою участь та участь своїх одногрупників у зазначених науково-методичних заходах. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що ЗВО, НПП кафедри регулярно залучають роботодавців до реалізації освітнього процесу на ОП.

### **4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.**

Роботодавці, присутні на онлайн-зустрічі з ЕГ (Федотова Т., Тарабанова С. та Свицула В.), упродовж комунікації розповідали про свою участь у «круглих столах» і науково-практичних семінарах, організованих у різні роки кафедрою психології, але не згадували безпосередньо про участь у проведенні аудиторних занять. По факту, ас. Федотова Т., котра була на зустрічі, згідно з інформацією, оприлюдненою на порталі ДО ЗВО, забезпечує викладання низки як обов'язкових ОК (як асистентка лектора), так і ВОК: на 1 курсі - Вікову та педагогічну

психологію з практикумом; на 2 курсі - Психологію сім'ї та сімейне консультування (асистентка доц. Боярин Л.), Практикум із самопізнання; на 3 курсі - Психологію девіантної поведінки (асистентка доц. Боярин Л.); на 4 курсі - Основи конфліктології та медіації конфліктів (асистентка проф. Дубчак Г.), Психотерапевтичні методи у консультуванні та Психологію емоцій. На резервній зустрічі з ЕГ зав. кафедри психології Пашко Т. зазначила, що чимало НПП, котрі забезпечують викладання різних ОК на ОП, є також і професіоналами-практиками: крім згаданої вище Федотової Т., це також Пашко Т. (психолог у жіночому консорціумі «Відновлення у воєнний час»), Назмієв А. (зокрема, працює психологом у центрі «Карітас»), Боярин Л. (практичний психолог в одному з Чернівецьких ліцеїв) та ін. Серед здобувачів, присутніх на онлайн зустрічах з ЕГ, тільки Федорова О. пригадала, що на «якесь заняття викладачі запросили психологів із психіатричної клініки, котрі ділилися своїм досвідом роботи». Як уточнила згодом Пашко Т, це були фахівці міжнародної антинаркотичної асоціації, котрі ділилися сучасними знаннями на одному із занять з ОК «Психологія девіантної поведінки». Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що до аудиторних занять як професіонали-практики залучені, насамперед, викладачі кафедри, котрі успішно поєднують науково-педагогічну діяльність із практичною психологічною діяльністю.

## **5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.**

У додатку до ВСО (табл. 2) наведена інформація, згідно з якою усі 13 НПП, котрі забезпечують викладання обов'язкових ОК, за останні 5 років пройшли різні види стажувань. На сайті ЗВО розміщений «План-графік підвищення кваліфікації НПП ДЗ «ЛНУ ім. Т.Шевченка» на 2022-23 н.р» (як додаток до наказу ректора від 30.09.2022 р. № 136-ОД - <https://bit.ly/3kbooc>). Детальне ознайомлення із Планом-графіком дає змогу стверджувати, що це не тільки план, а і документ, який констатує пройдені НПП види, роки, заклади стажувань. Згідно з оприлюдненим документом, різні види стажувань за останні 5 років серед НПП, котрі забезпечують викладання обов'язкових ОК на ОП, пройшли: проф. Починкова М. (2022 р.), проф. Кононов І. (2019 р.), доц. Сергєєва В. (2018 р.), доц. Макаров В. (2022 р.) і доц. Боярин Л. (2022 р.). Є інформація і про викладачів ВОК, котрі за останні 5 років теж пройшли стажування: ас. Білик Д. (2018 р.), ас. Назмієв А. (2020 р.) та ас. Шевякова І. (2022 р.). Про ще 8 НПП, котрі забезпечують викладання нормативних ОК, інформація у зазначеному Плані-графіку відсутня. У відповідь на додатковий запит ЕГ надано лінк на гугл-диск, позначений як «Копії сертифікатів про стажування», технічний доступ до якого, проте, не надано. Крім того, згідно із Планом-графіком, НПП Макаров В., Боярин Л., Білик Д., Назмієв А. пройшли стажування через безкоштовне навчання в ЛНУ ім.Т.Шевченка за ОР Магістр, що було підтверджено під час онлайн зустрічей ЕГ із представниками як адміністрації ЗВО, так і представників НПП. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що заклад стимулює професійний розвиток своїх викладачів через, зокрема, можливість безоплатного здобуття додаткової вищої освіти за ОР Магістр в університеті.

## **6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.**

ЕГ встановлено, що в університеті діє система як моральних, так і матеріальних заохочень НПП, зокрема, у плані подальшого розвитку їх викладацької майстерності. Зокрема, у ЗВО розроблене Положення про рейтингове оцінювання наукової діяльності НПП (від 03.2021 р., зі змінами від 27.01.2023 р. - <https://bit.ly/40Uf9Xm>). Відповідно до Положення, результати рейтингового оцінювання наукової діяльності НПП застосовують щодо: морального та матеріального заохочення НПП кафедр ННІ/факультетів університету; конкурсного відбору на заміщення вакантних посад НПП тощо. Оскільки мова йде про оцінювання наукової діяльності, то і критерії такого оцінювання, відповідно, стосуються тільки наукових показників і науково-педагогічної діяльності: наукові публікації у різних виданнях, участь у наукових проектах, НДР і т.ін. Критерії, які би враховували, наприклад, виховну, громадську, профорієнтаційну діяльність НПП (зокрема, в контексті заявлених цілей Стратегії ЗВО, мети ОП, що стосуються формування національно-патріотичного світогляду учасників освітнього процесу), в даному Положенні відсутні. Також у ЗВО діє Положення про почесні нагороди ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка» (від 25.06.2021 р. - <https://bit.ly/3lnZuz8>). Відповідно до Положення, в університеті встановлений наступний перелік почесних нагород, які можуть отримувати НПП: Подяка, Грамота і Почесна Грамота. У відповідь на додатковий запит ЕГ надано численні копії витягів із наказів ЗВО за останні 5 років, де часто згадуються НПП, котрі забезпечують викладання на ОП: 1) Про встановлення надбавок працівникам університету (від 02.09.2019 р. № 955/1-ОК - НПП Починкова М., Боярчук О., Набока О., Кононов І., Вовк С., Семенов М., Пашко Т.); 2) Про преміювання працівників університету (від 06.09.2019 р. № 982-ОК - НПП Семенов М.; від 11.12.2019 р. № 1382-ОК - НПП Починкова М., Вовк С., Набока О., Семенов М., Популященко Т.; від 30.01.2020 р. № 232-ОК - НПП Семенов М.; від 25.02.2020 р. № 400-ОК - НПП Починкова М., Вовк С., Набока О., Семенова М., Популященко Т.; від 16.03.2020 р. № 489-ОК - НПП Боярчук О.; від 08.12.2020 р. № 1394-ОК - НПП Боярчук О., Пашко Т., Репкіна Н., Макаров В., Починкова М., Вовк С., Кононов І., Семенов М., Популященко Т.; від 12.05.2021 р. № 553-ОК - НПП Починкова М., Боярчук О., Набока О., Кононов І., Популященко Т., Семенов М., Пашко Т.; від 27.09.2021 р. № 1201-ОК - НПП Набока О., Вовк С., Популященко Т., Боярчук О., Пашко Т., Репкіна Н.; від 14.12.2021 р. № 1623-ОК - НПП Починкова М., Кононов І.; від 02.12.2022 р. № 1430-ОК - НПП Популященко Т., Пашко Т., Вовк С., Семенов М.; та інші витяги). ЕГ констатує у зв'язку з цими фактами: преміювання НПП ЗВО здійснюється не тільки регулярно, а й часто, що в умовах складного соціального, фінансового стану України є дуже позитивним фактом. Таким чином, університет системно і різнобічно стимулює розвиток професійної майстерності викладачів.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 6:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.**

- 100 % НПП, котрі забезпечують викладання ОК на ОП, мають наукові ступені та вчені звання; незважаючи на те, що університет в умовах розростання масштабів війни в Україні є двічі переміщеним закладом, він зміг компенсувати часткову втрату кадрового складу іншими викладачами з відповідним академічним рівнем та професійною майстерністю; - велика частка НПП є також і професіоналами практиками, котрі успішно поєднують науково-педагогічну діяльність із практичною психологічною діяльністю.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.**

- у розділі “Конкурс на заміщення вакантних посад” на сайті ЗВО відсутня визначена “Положенням” необхідна стисла інформація про перелік документів для претендентів; - у закладі діє рейтингове оцінювання показників тільки наукової діяльності НПП певним чином звужує офіційне стимулювання професійного розвитку, адже відповідна діяльність не єдиний значущий аспект цілісної професійної активності НПП, на що вказує, зокрема, значущість рольових функцій едвайзерів у ЗВО. Рекомендації: - зав. відділу кадрів та/або вченому секретарю університету до наступного офіційного оголошення конкурсу на заміщення вакантних посад включити у відповідну форму перелік необхідних документів для претендентів як обов'язковий компонент оголошення; - керівникам відповідних структурних підрозділів ЗВО на найближчих засіданнях (вченої ради, ректорату) проаналізувати можливість розширити цілісне рейтингове оцінювання діяльності НПП через включення до його показників методичної, виховної, громадської, профорієнтаційної діяльності.

### **Рівень відповідності Критерію 6.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.**

Отже, академічна, професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, у цілому забезпечує досягнення визначених нею цілей та ПР. Процедури конкурсного відбору НПП на вакантні посади є прозорими та демократичними. Університету вдалося подолати кадрові виклики, зумовлені переміщенням закладу з окупованих територій, яке сталося двічі. Роботодавці періодично залучаються до реалізації освітнього процесу на ОП. Велика частка викладачів на ОП успішно поєднують науково-педагогічну діяльність із практичною психологічною діяльністю. Окремі фахівці, враховуючи складну соціальну ситуацією та ризики для психічного здоров'я населення регіону, запрошуються з установ та організацій медичного спрямування. Університет в цілому сприяє професійному розвитку своїх викладачів і стимулює їх професійну майстерність через різні методи й форми, в тому числі, через регулярні матеріальні заохочення.

## **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:**

**1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.**

ЗВО є двічі переміщеним ЗВО з м. Луганськ (2014 р.) та м. Старобільськ (2022 р.) у зв'язку з повномасштабним військовим вторгненням. Наразі освітня діяльність провадиться на базі Полтавського університету економіки і торгівлі (надалі – ПУЕТ). Між університетами укладено договір про співпрацю (<https://bit.ly/40OdVwG>), згідно з яким регламентоване право безкоштовного використання МТБ ПУЕТ, а саме 12793 м2 території та обладнання. Ресурси МТБ, договори про оренду приміщень в м. Лубни та м. Полтава висвітлено на сайті ЗВО (<https://bit.ly/3RZnh4G>). Питання фінансування ЗВО висвітлені на сайті - <https://bit.ly/3E77sDr>. Під час огляду МТБ було продемонстровано оснащені проекторами, мультимедійними планшетами, дошками для записів навчальні та лекційні аудиторії для ОК2 та ОК4, аудиторію для проведення тренінгів, в якій розташовано круглий стіл та фліпчарт; комп'ютерну аудиторію, оснащену комп'ютерами з ОС Windows. Наявний доступ до Wi-Fi на всій території ЗВО, їдальня та спорткомплекс. У ЗВО є укриття, що підтверджує Акт оцінки об'єкта для укриття населення (<https://bit.ly/3YQpAt3>). Сайбеков М. вказав на наявність аудиторії для навчання в укритті. Гуртожиток знаходиться в 70 м від будівлі ПУЕТ, має Wi-Fi. Бібліотека ЗВО (<http://lib.luguniv.edu.ua>) на базі ПУЕТ оснащена 50 комп'ютер-ми місцями, доступом до Internet та Wi-Fi, включає читальну залу. Електронний каталог бібліотеки нараховує близько 205 тис. записів. Наявна медіатека з аудіо- та відео-матеріалами. ЗВО має доступ до 21 бази даних (<https://bit.ly/3YuheYk>), зокрема до Research4life, вхід до якої здійснюється шляхом введення коду, що знаходиться в мережевій папці бібліотеки. Діє цифровий репозиторій (<https://bit.ly/3IrziJg>), діяльність якого регулюється відповідним положенням (<https://bit.ly/3kokNGE>). Починкова М. на фокус-групі вказує на повільність процесу

завантаження, через що формується черга матеріалів. ЗВО розроблено 2 сайти для дист. освіти для здобувачів денної та заочної ФН, що є превенцією перенавантаження платформ за словами Степаненко В. У відповідь на запит 28.01.2023 19:52 було надано дані для гостьового входу на освітній портал ЗВО, де висвітлено розклад, НМЗ ОП. ЗО продемонстрували журнал оцінок, вказали на достатнє наповнення сайту дист. освіти (Берендяєва А.). В освітньому процесі використовуються платформи Microsoft Teams, ZOOM, Classroom, месенджери Viber, WhatsApp, Telegram. У зв'язку з паралельним використанням МТБ двома ЗВО, розклад занять є непостійним та змінюється щотижня. Роботодавці Тарабанова С. та Свистула В. вказали, що відновлення та розширення МТБ є перспективою розвитку ЗВО та ОП. Представниця ЛОВ МБО «СОС Дитячі містечка України» Білик Д. зазначила, що організація надає ЗВО приміщення на умовах договору: проводяться тренінги, викладання окремих тем ОК12 та ОК25, заходи від Центру психологічного відновлення та адаптації. ЕГ прийшла до висновку, що загалом МТБ, навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення цілей ОП та ПР.

## **2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.**

НМЗ ОП оприлюднено на освітньому порталі ЗВО (<http://do.luguniv.edu.ua/>, <http://doi.luguniv.edu.ua/>), на офіційному сайті ЛНУ ім.Т.Шевченка (<https://bit.ly/3jWstJ>). Використання ресурсів бібліотеки та медiateки, що включають в себе інформаційні матеріали, комп'ютери, Wi-Fi, доступ до електронного каталогу є безоплатними, що підтвердили здобувачі (Берендяєва А.), представники органів студентського самоврядування (Верховод А.) та представники бібліотеки на фокус-групах. Доступ до міжнародних баз даних (<https://bit.ly/3YwznFz>, <https://bit.ly/3XqFbP2>), до цифрового репозитарію (<https://bit.ly/3XvpYfp>) є безкоштовним як для НПП, що засвідчила Починкова М., так для ЗО (Берендяєва А.). На сайті бібліотеки висвітлено наукометричні дані НПП (<https://bit.ly/3K43uzf>). На території ЗВО та у приміщенні гуртожитків діє безкоштовний Wi-Fi. На базі ЗВО видається університетський збірник наукових праць студентів «Науковий пошук молодих дослідників». Голова студ. директорату ННПП Борисенко К. засвідчила, а здобувачка денної форми навчання Власенко Т. підтвердила, що публікація статті у збірнику є безкоштовною. У безкоштовному користуванні здобувачів є приміщення актових залів та комп'ютерної аудиторії, які часто використовуються для навчання, про що зазначила Верховод А. Також в ЗВО наявна аудиторія, де здобувачі мають змогу працювати з власними ноутбуками. Також ЕГ було продемонстровано їдальню та спорткомплекс, використання яких є безкоштовним за наявності довідки ВПО, про що повідомила голова студ. ради гуртожитків Верховод А. Також вона зазначила, що здобувачі, які евакуюються з ТОТ та ОНТ, мають право на проживання у гуртожитку з подовною оплатою ліжко-місця; органи студентського самоврядування мають домовленості з комендантом гуртожитку щодо поселення здобувачів заочної форми навчання під час сесії. Перевірка кваліфікаційних робіт на наявність текстових збігів відбувається шляхом застосування ресурсу Unichек: ЗВО надає можливість двічі безкоштовно перевірити роботу. Начальник відділу кадрів Никитенко В. вказала, а Починкова М. підтвердила запровадження системи матеріальної компенсації витрат викладачів університету, які опублікували статті в наукових виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science, у розмірі 1000 грн. Як зазначила в.о. голови студ. самовр. Берендяєва А., зі сторони органів студентського самовр. не поступало пропозицій з приводу закупівлі обладнання, устаткування тощо, проте на запит облаштування приміщення для діяльності студ. самовряд. було відремонтовано та оснащено кімнату меблями та Інтернетом. Зі сторони органів студ. самовряд. здійснюється фінансова підтримка здобувачів, які беруть участь у наукових конференціях (покриваються витрати на проживання та дорогу). Отже, ЕГ переконала, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП.

## **3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.**

Інформацію щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності висвітлено на сайті ЗВО: <https://bit.ly/3Xw7pIb>. Опубліковано Положення про порядок проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (<https://bit.ly/3K8st4f>), згідно з яким проводиться відповідне навчання, діє Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3IpW8Vu>). У розділі «Матеріально-технічна база» на сайті розміщено інформацію про оцінку укриття ЗВО (<https://bit.ly/3YxwP9I>), яке використовується спільно з ВНЗ ПУЕТ на підставі договору (<https://bit.ly/3XEYBQs>). Діють накази ректора щодо особливостей діяльності в умовах воєнного стану, які розміщено у окремому розділі сайту (<https://bit.ly/3xmem3I>), зокрема наказ Про дотримання безпеки під час оповіщення повітряної тривоги (<https://bit.ly/3xmemRg>). У приміщеннях гуртожитку та ЗВО розміщені план та правила евакуації. У ЗВО передбачена комплексна підтримка психічного здоров'я здобувачів та низка напрямків соціально-гуманітарної роботи (<https://bit.ly/40ZntFp>): функціонує Центр психол. відновлення та адаптації (<https://bit.ly/419jqXd>), де можна онлайн записатись на захід, який вже заплановано, запропонувати свій, або записатись на інд. консультацію (<https://bit.ly/3Xtb9tT>). Здобувачі обізнані з діяльністю Центру: Берендяєва А. відзначила тренінг з адаптації першокурсників до умов ЗВО, Андреева Р. обізнана у можливості психол.підтримки. Керівник Центру Назмієв А. вказав на заходи, що проведені за запитом ЗО на тему поведінки та стабілізації психоемоційного стану в бомбосховищі. Діє сектор студентської соціальної служби (<https://bit.ly/3lKhHX>). Підтримку ЗО здійснюють едвайзери акад.груп, про що зазначив Назмієв А. Федорова О. зауважила, що можна відмовитись від виконання певних завдань з ОК, до прикладу, рефлексію, через особисті переконання, а також, що на прохання здобувачів було проведено тренінгове заняття, присвячене роботі з МАК в рамках ОК12. Завідувач

кафедри Пашко Т. зазначила, що в межах ОК15 викладається тема «Профілактика психічного здоров'я». НПП Шевякова І. та Федотова Т. вказали на запит здобувачів щодо надання психол.допомоги, що свідчить про відчуття безпеки у стосунках НПП-здобувачі. У розділі «Публічна інформація» (<https://bit.ly/3IoPhLS>) функціонує скринька довіри ЗВО (<https://bit.ly/3jQYELa>). Здобувачі на фокус-групах відмітили відкритість та довіру у стосунках з НПП та адміністрацією, представники органів студ.самовр. підтвердили задоволеність співпрацею з адміністрацією та взаємоповагу у стосунках. Проводиться анкетування здобувачів щодо якості ОП, результати якого висвітлено на сайті: <https://bit.ly/3jWWCsa>, проте анкетування саме щодо потреб та інтересів ЗО немає. ЕГ констатує, що освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

#### **4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.**

ЗВО забезпечує наступну підтримку. Соціальна та психол. підтримка здійснюється Центром психол. відновлення та адаптації (<https://bit.ly/3lA9ipV>), сектором студ. соціальної служби (<https://bit.ly/3Yu4rnF>). ЗО Андреева Р. підтвердила пропозицію поселення для здобувачів, які є ВПО, у гуртожиток у Полтаві на спрощених умовах. Профспілкорова організація може надавати фінансову допомогу здобувачам 1 раз на рік (Берендяєва А.), забезпечила гуртожиток матрасами (Верховод А.). Консультативну підтримку з питань працевлашт. здійснює Центр кар'єрного розвитку (<https://bit.ly/3IqRwix>), з яким ЗО знайомі (Берендяєва А., Власенко Т.). У ЗВО діє Положення про організацію освітнього процесу, яким регламентовано роботу тьюторів (<https://bit.ly/3IrDYmp>). Тьютор осв. порталу Товстуха О. зазначила, що надає технічну, навч.-методичну, консультативну підтримку всім учасникам осв.процесу. Семенов М. вказав, що на осв. порталі діє гаряча лінія, розміщено контакти тьюторів. На кожній ОП визначено тьютора спеціальності: на ОП Психологія - Білик О. Функціонує Центр інформ. технологій (<https://bit.ly/3k5EcGd>). Здобувачі очної ФН обізнані з діяльністю тьюторів. В.о.дир.ННПП Степаненко В. зазначає, що організаційний та інформ. супровід ЗО забезпечується: на рівні ректорату - офіційним сайтом, де є контакти служб.підрозділів; на рівні ННПП діє сайт та сторінки у Інстаграм та Фейсбук, сторінка кафедри психол., проводяться організаційні збори, працюють методисти; на рівні лідерів академ.груп здобувачі отримують інформ.підтримку у месенджерах, щотижня здійснюється засідання лідерів. Федотова Т. додала, що проводяться едвайзерські години. ЗО Берендяєва А. підтвердила, що підтримка здобувачів здійснюється на всіх рівнях, та зазначила, що осв.серед. є вільним для комунікації простором. Освітня підтримка здійснюється за допомогою осв. порталу ЗВО, де розміщено навч.-метод. матеріали, розклад, ведеться комунікація з НПП через месенджери (Буйкін І., Шпаковська П.). Берендяєва А. додала, що розклад також публікується в групах студ.едвайзерів та лідерів, поширюється через лаборантів кафедри. В.о.зав.навч.відділу Леснова В. вказала, що розклад змінюється щотижня та централізовано не оприлюднюється. Інформ.підтримка здобувачів здійснюється органами студ.самовр., через них поширюється інформ.про опитування щодо якості освіти, про що на фокус-групі розповіла в.о.зав.від. управл. якістю осв. діяльн. Кравченко. Як зазначили Верховод А., Берендяєва А., проблем в комунікації з адміністрацією немає, у ЗВО існує політика реагування на запити: за сприяння студ.самовр. було впроваджено ВК Психологія лідерства та Психологія сексуальності (Борисенко К.), облаштовано місце для волонтерської діяльності (Берендяєва А.). Проводяться регулярні зустрічі з ректором, профспілкою, НПП, деканатом, (Берендяєва А.). ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів, проте зауважує, що відсутнє централізоване оприлюднення розкладу занять.

#### **5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.**

ЗВО забезпечує оптимальні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами (надалі – ООП). Діє Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами (<https://bit.ly/3XtbPiV>). Висновок з обстеження території ВНЗ Укоспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» та виконання Ліцензійних умов щодо безперешкодного доступу до будівель та приміщень університету осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення опубліковано на офіційному сайті ЗВО: <https://bit.ly/3E4DHTG>. Під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано обладнання входу до корпусу ЗВО пандусом та кнопкою виклику. Пандус також розміщено в холі на першому поверсі. У приміщенні корпусу та гуртожитку наявні ліфти. Укриття для населення не обладнане засобами для допуску осіб з інвалідністю, про що свідчить Акт оцінки об'єкта для укриття населення (<https://bit.ly/3YAaxEc>, п.3). Здобувачам з ООП надається соціальна, психологічна та інформаційна підтримка, яку здійснюють сектор студентської соціальної служби (<https://bit.ly/3YArVKq>), Центр психологічного відновлення та адаптації (<https://bit.ly/3KaOoIo>) та, як зазначила в.о. директора ННПП Степаненко В., кафедра спеціальної та інклюзивної освіти (<https://bit.ly/4oZovkL>) та директорат із органами студентського самоврядування, які надають соціальний супровід. Наразі особи з ООП не навчаються на ОП. Як зазначила Берендяєва А., особи з ООП звертаються до органів студентського самоврядування у разі потреби або бажання прийти в стіни ЗВО та отримують допомогу. ЕГ підтверджує, що ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, проте зауважує, що укриття не обладнане засобами для осіб з інвалідністю.

#### **6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною**



**для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.**

У ЛНУ ім.Т.Шевченка діє чітка та зрозуміла політика і процедури врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), що регламентуються у Колективному договорі на 2020-25 рр. (Додаток №3, Положення про комісію з питань охорони праці університету <https://bit.ly/3YOWSxn>), Правилах внутрішнього трудового розпорядку (п.2, п.3, п.9, <https://bit.ly/3YojYGG>), Положенні про порядок проведення службового розслідування стосовно посадових осіб (<https://bit.ly/3XBVSXM>), процедурі вирішення конфліктних ситуацій, протидії булінгу, сексуальним домаганням, дискримінації, хабарництву (<https://bit.ly/3lEoJut>), яка передбачає звернення із заявою особисто або через електронну пошту до завідувача кафедри / декана факультету / директора інституту; аналіз конфлікту посадовою особою, до якої звернулись та відповідними структурними підрозділами; розв'язання конфлікту, а в разі невирішення – звернення до ректора. На офіційному сайті розміщено постійно діючу форму для звернення до ректора (<https://bit.ly/3XvUndI>). У ЗВО діє Антикорупційна програма на 2022-23 рр. (<https://bit.ly/4oVoqeM>). Також у ЗВО наявна процедура оскарження результатів семестрового контролю здобувача (<https://bit.ly/4oV4Abe>). У ЗВО діє опитування здобувачів з метою виявлення конфліктних ситуацій, результати якого оприлюднено на сайті (<https://bit.ly/3YvZHiF>). Результати наведеного опитування свідчать про відсутність випадків конфліктних ситуацій різної етіології. На фокус-групі, здобувачі продемонстрували обізнаність з механізмами врегулювання конфліктних ситуацій, зокрема зазначили, що подібний досвід у них відсутній, що підтвердила голова комісії з питань етики та академічної доброчесності ННІПП Степаненко В.ЕГ зауважила, що незважаючи на те, що здобувачі ознайомлені з формальними процедурами вирішення конфліктних питань, перш за все, вони акцентували увагу на неформальному вирішенні складної ситуації шляхом улагодження конфлікту напряму з представником ЗВО або через едвайзера (Буйкін І.), методиста (Андрєєва Р.). ЕГ пересвідчилась в тому, що політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 7:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.**

- наявність двох сайтів дистанційного навчання окремо для здобувачів денної та заочної форми навчання; - функціонування різноманітної інфраструктури для підтримки психічного здоров'я здобувачів, що включає в себе Центр психологічного відновлення та адаптації, сектор студентської соціальної служби, діяльність едвайзерів та тьюторів, можливість отримання психосоціальної підтримки на базі кафедри спеціальної та інклюзивної освіти; - наявність гарячих ліній для технічної підтримки учасників освітнього процесу на освітньому порталі; - підтримка здобувачів з числа ВПО у вигляді надання безкоштовного харчування в їдальні, можливості перебування у гуртожитку при евакуації; - можливість безкоштовної публікації наукових праць здобувачів у збірнику «Науковий пошук молодих дослідників».

#### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.**

Слабкі сторони, недоліки: - відсутність централізованого оприлюднення розкладу на офіційному сайті ЗВО; - відсутність обладнання укриття засобами для доступу осіб з інвалідністю; - відсутність анкетування щодо потреб та інтересів здобувачів. Рекомендації: - керівнику навчального відділу невідкладно запровадити оприлюднення розкладу на офіційному сайті ЗВО та його актуальне оновлення; - проректору з адміністративно-господарської роботи невідкладно організувати механізм доступу осіб з інвалідністю в укриття; - керівнику відділу управління якістю освітньої діяльності протягом 2023 року розробити та впровадити анкетування щодо потреб та інтересів здобувачів.

#### **Рівень відповідності Критерію 7.**

Рівень В

#### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.**

Освітнє середовище, матеріально-технічні, фінансові ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП загалом забезпечують освітній процес за ОП та дозволяють досягнення визначених результатів навчання. Учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до всіх ресурсів, необхідних для забезпечення навчання, викладання та наукової діяльності за ОП. Освітнє середовище за ОП є безпечним для здоров'я та життя здобувачів, які цілком задоволені освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою. В ЗВО створені умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що суттєво не впливають на освітню діяльність за ОП.

## **Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:**

### **1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.**

Внутрішнє забезпечення якості освіти ЛНУ ім.Т.Шевченка регламентується Положенням про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3EatFAt>), Положенням про розробку, затвердження, оновлення змісту та закриття освітніх програм (<https://bit.ly/3S1va9U>), Положенням про опитування здобувачів вищої освіти, випускників і роботодавців щодо якості освітніх, освітньо-професійних, освітньо-наукових програм (<https://bit.ly/3S7oZhG>), Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти (<https://bit.ly/3KaOtvG>), в Додатку 2 якого міститься перелік процедур забезпечення якості освіти, що оприлюднені в розділі «Освітня діяльність», вкладка «Процедури забезпечення якості освіти» (<https://bit.ly/3jShcKZ>), зокрема Процедура розроблення й затвердження ОП (<https://bit.ly/3I3OOxd>), Процедура оцінки якості ОП та внесення змін до неї (<https://bit.ly/3I8AnIC>). Також у останньому положенні міститься детальна інформація про інституційні рівні ВСЗЯО (п.4). ОП містить п.4, де вказано вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти на ОП (<https://bit.ly/3K85SVu>). У ЗСО функціонує відділ управління якістю освіти (<https://bit.ly/3kztUq3>), діяльність якого унормована відповідним положенням (<https://bit.ly/3HXRSZLz>). В Стратегії розвитку ЗВО 2019 -25 рр. (зі змінами) (<https://bit.ly/3K8KGyN>) зазначено, що місією, принципами та пріоритетами стратегічного розвитку ЗВО є забезпечення якості освіти. Перегляд та оновлення ОП відбувається щорічно, ОП різних років розміщено на сайті ЗВО <https://bit.ly/3In19hE>. Останні зміни у ОП відбулись у зв'язку з вимушеним переміщенням ЗВО та введенням воєнного стану: так, враховано побажання випускниці Палагути О. шляхом введення ВОК Психологія лідерства, Психологія інтимних стосунків (протоколом №8 від 26.04.2022р., наданого на запит ЕГ від 31.01.2023, 22:28, як і всі подальші протоколи), скориговано мету ОП з врахуванням пропозицій Тарабанової С., Федотової Т. (протокол №9 від 25.05.2022), замінено ОК21 Сучасні технології індивідуальної та групової психологічної допомоги на Технології надання групової психологічної підтримки дітям та дорослим (пропозиція здобувачки Власенко Т., висунута 25.05.2022 на засіданні кафедри, засвідчена протоколом №9). Частину пропозицій було відхилено через обґрунтування недоречності їх внесення. Протокол №11 від 11.06.2022 містить інформацію про затвердження змін до ОП. ЕГ прийшла до висновку, що ЗВО дотримується визначених процедур забезпечення якості освіти.

### **2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.**

Врахування думки здобувачів при періодичному перегляді ОП регламентується Положенням про опитування здобувачів ВО, випускників і роботодавців (<https://bit.ly/3ImLjU2>). Участь органів студентського самоврядування регулюється Положенням про студентське самоврядування, п.1.7 (<https://bit.ly/3RXacJf>). Власенко Т. входить до проектної групи ОП. Здобувачі денної та заочної форм навчання на фокус-групі підтвердили, що проводиться анкетування щодо якості ОК та ОП, що проводиться: 1) на освітньому порталі ЗВО по кожному ОК; 2) на сайті ЗВО по ОП. Власенко Т. вказала на поширення опитування органами студентського самоврядування. Голова профспілк. організації здобувачів ННППП Косенко В. відзначила, а в.о. зав. від. упр. якістю осв. діяльн. Кравченко М. підтвердила, що опитування відбувається у співпраці з відділом УЯО, де роль студ.самовр. полягає у поширенні опитування серед здобувачів, що регулює Положення про опитування здобувачів, випускників та роботодавців (п.2.4), про результати зібраного фідбеку повідомляється гаранту ОП та завідувачу кафедри, після чого відбувається засідання кафедри. Узагальнені результати опитувань не оприлюднюються у відкритому доступі. Андреева Р. зазначила, що опитування також поширюються в месенджерах академічних груп. Шпаковською П. було згадано опитування щодо вибору ВОК та анкетування від студентського самоврядування. В.о. голови студентського самовр. Берендяєва А. засвідчила врахування думки здобувачів під час перегляду ОП, вказавши на те, що ОК Психологія лідерства та Психологія інтимних відносин введено з урахуванням пропозицій здобувачів. Зміну ОК21 внаслідок внесення пропозиції здобувачки Власенко Т. засвідчив протокол №11 від 11.06.2022р., наданий на запит ЕГ від 31.01.2023, 22:28. Федорова О. зауважила, що її пропозицію, внесену в анкеті, щодо розширення теми ОК20 було уточнено викладачем та враховано. Завідувачка кафедри психології Пашко Т. зазначила ВК Психологія життєстійкості також був введений за пропозицією здобувачів. В. о. зав. навчального відділу Леснова В. навела приклад врахування пропозицій здобувачів у вигляді збільшення кількості годин вивчення іноземної мови. Здобувачка Федорова О. зазначила те, що наявна можливість обговорення результатів опитування щодо якості ОП: а) у внутрішньогруповому форматі: наприкінці семестру з викладачем ОК за ініціативою останнього; б) шляхом анонімного анкетування; в) шляхом участі в засіданні кафедри. Результати моніторингу якості ОП висвітлено на сайті ЗВО у розділі «Моніторинг внутрішньої системи якості освітньої діяльності» (<https://bit.ly/3Xvsi35>). Опубліковано результати опитування ЗО І рівня ВО даної ОП за 2020-2021 рр. (<https://bit.ly/3XrRfzn>), 2022-2023 рр. (<https://bit.ly/3xlTaev>). ЕГ підтверджує, що здобувачі безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, позиція здобувачів переважно береться до уваги під час перегляду ОП.

### **3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.**

У ході проведення акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери, що регламентується Положенням про опитування здобувачів вищої освіти, випускників і роботодавців (<https://bit.ly/3I4Vxag>), Процедурою оцінки якості ОП та внесення зміни до неї. На сторінці ЗВО опубліковано рецензії на ОП 2022 р. та 2021 р. (<https://bit.ly/3jVC4AQ>) від зовнішніх стейкхолдерів Харченко Л. (директор ЛОВ МБО «СОС Дитячі містечка України»), Бондаренко О. (начальник КП «Лубенського обласного госпіталю для ветеранів війни Полтавської обласної ради»), Москаленко О. (голова ГО «Жіночий консорціум України»), Свистула В. (виконавчий директор БО «БФ Серця Милосердя»). Як зазначила Тарабанова С., комунікація ЗВО з роботодавцями відбувається через Центр кар'єрного розвитку, НПП кафедри, опитування щодо якості освітньої діяльності на ОП, про що свідчать результати опитування за 2022-23 рр. (<https://bit.ly/3xoKd40>). Форма для подачі пропозицій знаходиться у відкритому доступі за посиланням: <https://bit.ly/3jYULEk>. Також роботодавців залучено до засідань кафедри психології щодо обговорення необхідності внесення змін в ОП, про що свідчать протоколи засідань кафедри №11 від 22.06.2020 (відповідь на запит ЕГ від 31.01.2023, 22:28) за участі Федотової Т., що внесла пропозицію редакції мети, фокусу та особливостей ОП відповідно до регіональної специфіки, яку було затверджено та враховано; Бжоленко С., який запропонував додати до ПР навички роботи з ненормативною поведінкою, що в подальшому вилилось в корекцію ПР19. Федотова Т. зазначила, що її пропозицію введення ОК «сихологія життєдіяльності було враховано. На фокус-групі з роботодавцями Свистулою В., Тарабановою С., Федотовою Т. було підтверджено співпрацю ЗВО та зовнішніх стейкхолдерів, участь у обговоренні та опитуванні щодо якості ОП, зацікавленість у випускниках ОП, активну участь у наданні баз практики для здобувачів та проведенні спільних заходів. Так, Тарабанова С. була запрошена на захід кафедри «Шляхи збереження психічного здоров'я». ЕГ підтверджує, що роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

#### **4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.**

У ЛНУ і.Т.Шевченка взаємодія з випускниками ОП задля збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху здійснюється на підставі Положення про асоціацію випускників (<https://bit.ly/3E7YUfw>), Положення про опитування здобувачів вищої освіти, випускників і роботодавців (<https://bit.ly/3E9brzm>), Положення про центр розвитку кар'єри (<https://bit.ly/40TA78F>), діяльність якого висвітлено на сайті: <https://bit.ly/3K9azjT>. Як зазначає керівник Центру розвитку кар'єри Вовк В., діяльність Центру спрямована на моніторинг першого працевлаштування (інформація не поширюється у відкритому доступі, а передається на кафедру), підготовку тренінгів для здобувачів, для зручності в комунікації з кожним ННІ створено канал у Телеграм, де здобувачі можуть поставити питання, отримати зворотній зв'язок, а також переглянути каталог можливостей для працевлаштування. Також варто зазначити, що ЕГ переконалась в тому, що на сайті Центру висвітлюються результати працевлаштування випускників (<https://bit.ly/3KvC4CF>), проте серед випускників даної ОП таке опитування не проводилося. На фокус-групі, здобувачі показали обізнаність з функціонуванням Центру кар'єрного розвитку, можливістю отримати консультацію з приводу побудови кар'єри. Також здійснюється комунікація НПП з випускниками на засадах надання консультативної підтримки: Чумак О. вказала на те, що звернення випускників стало поштовхом до створення 2 ОК Психологічна готовність дитини до школи та Психологія характеру, позаяк сигналізує про наявність практичного запиту. Також вона відмітила традицію працевлаштування випускників на роботу у даний ЗВО. Завідувачка кафедри психології Пашко Т. зазначає, що випускники залучені до освітньої діяльності ОП: так, в межах ОК26 було залучено випускників кафедри, які є консультантами по клінічним залежностям; також запрошувались Піон Н. (випускниця, психолог дитячого закладу освіти), Ніконова О. (офіцер служби психологічного забезпечення військової частини); Хільченко О. підтвердила запрошення випускників в межах викладання даного ОК. Випускниця Білик Д. зазначила, що була запрошена на семінар «Психологічна допомога під час воєнного стану». Федотова Т. вказує на наявність зустрічей з випускниками в планах едвайзерів. Моніторинг працевлаштування випускників ОП у сфері психології здійснюють і НПП: Хільченко О. та Назмієв А. зазначили, що Тараріна О. (Президент Східноукраїнської асоціації арт-терапії) та Желіветро А. (психолог-експерт на телеканалі СТБ) є відомими випускниками кафедри. На фокус-групі випускники підтвердили проведення опитування щодо якості ОП (Білик Д., Дівенко І., Потьоміна В., Палагута О.). Остання є членом проектної групи, а запропонований нею ОК Психологія лідерства був введений в якості ВОК в ОП. Таким чином ЕГ підтверджує, що на ОП існує практика взаємодії і підтримання комунікації з випускниками ОП, випускники ОП залучені до процесів перегляду ОП, проте зауважує, що централізований моніторинг кар'єрного шляху випускників ОП не відбувається.

#### **5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.**

У ЛНУ ім.Т.Шевченка діє відділ управління якістю освітньої діяльності (<https://bit.ly/3Xrb3mA>), діяльність якого унормована відповідним положенням (<https://bit.ly/3lFrIX>). Система забезпечення якості освіти у ЗВО також регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3XwGUCk>), Положенням про розробку, затвердження, оновлення змісту та закриття освітніх програм (<https://bit.ly/3RXSSE3>), Положенням про опитування здобувачів вищої освіти, випускників і роботодавців щодо якості освітніх, освітньо-професійних, освітньо-наукових програм (<https://bit.ly/3lvoCnD>), Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти (<https://bit.ly/3YJvUTq>), Процедурою розроблення й затвердження ОП (<https://bit.ly/3YQsNZL>), Процедурою оцінки якості ОП та внесення змін до неї (<https://bit.ly/3YOQ8en>). Стейкхолдери на різних рівнях забезпечують оцінку освітнього процесу за ОП завдяки залученню до опитувань щодо якості ОП, ОК, наявності конфліктних ситуацій та шляхом безпосередньої комунікації з НПП та адміністрацією ЗВО. Відділ управління якістю освітньої діяльності

аналізує отримані дані та надають їх на кафедру. Реагування на виявлені недоліки та пропозиції по внесенню змін до ОП відбувається на засіданнях кафедри. Протокол №8 засідання кафедри психології від 26.04.2022, наданий у відповідь на запит 31.01.2023, 22:28, засвідчує врахування та розгляд результатів опитувань здобувачів. Оновлення ОП та внесені зміни стосуються лише подальших варіантів ОП для вступників наступних років, що обґрунтовано в.о.зав. навчального відділу Лесноюю В. тим, що «закон зворотної дії не має». Завідувач кафедри психології Пашко Т. також вказала на сталість навчальних планів попередніх років набору після внесення змін до ОП. За результатами проведених фокус-груп, ЕГ встановила, що у ЗВО діють механізми забезпечення якості ВО.

## **6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.**

Акредитація освітньої програми 053 Психологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в ЗВО здійснюється вперше, що підтверджено ректором Караман О. В.о. зав. від. управління якістю осв. діяльн. Кравченко М. зазначила, що оновлення ОП і освітнього процесу у ЗВО відбувається шляхом узагальнення рекомендацій, наданих за результатами акредитаційних експертиз інших ОП, що збираються та систематизуються Відділом управління освітньою діяльністю, і в подальшому надсилаються гарантам ОП та завідувачам кафедр. У відповідь на запит від 08.02.2023 10:42, ЕГ було надано Рекомендації відділу управління якістю освітньої діяльності кафедрі психології та гаранту ОП Психологія щодо врахування зауважень і пропозицій, наданих експертами та галузевою експертною радою Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти за підсумком попередньої акредитації суміжної ОП ОР Магістр, яка мала місце 02-04.11.2022 р., від 15.12.2022 р. Рекомендацію №2 вже було частково виконано: в силабусах ОК9,11,13,15,16,18,19-24,26,29 розміщено інформацію про процедуру визнання результатів навчання. Перегляд ОП після надання рекомендацій ще не відбувся. Рекомендації щодо врахування зауважень і пропозицій, наданих за результатами інших акредитацій, надано не було. Отже, ЕГ приходить до висновку, що наразі у ЗВО започатковано практику врахування результатів зовнішнього забезпечення якості ВО.

## **7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.**

У ЛНУ ім.Т.Шевченка підтримується розвиток культури якості, яка сприяє розвитку ОП та освітньої діяльності. Результати проведених фокус-груп зі здобувачами, НПП, випускниками, роботодавцями показали, що стейкхолдери залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП та є зацікавленими в її покращенні. Залучення стейкхолдерів до процесу забезпечення якості освіти регламентується Положенням про опитування здобувачів вищої освіти, випускників і роботодавців щодо якості освітніх, освітньо-професійних, освітньо-наукових програм (<https://bit.ly/3lvoCnD>), Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти (<https://bit.ly/3YJvUTq>), Положенням про розробку, затвердження, оновлення змісту та закриття освітніх програм (<https://bit.ly/3RXSSE3>), Процедурою розроблення й затвердження ОП (<https://bit.ly/3YQsNZL>), Процедурою оцінки якості ОП та внесення змін до неї (<https://bit.ly/3Y0Q8en>). Стейкхолдери приймають участь в засіданнях кафедр, де висувають свої пропозиції або зауваження до освітньої діяльності на ОП. НПП зацікавлені у вдосконаленні процесу викладання на ОП, про що свідчать участь Федотової Т., Пашко Т. і Глечинки О. у міжнародному проєкті «Посилення освітніх спроможностей психосоціальної підтримки та розбудова потенціалу служб психосоціальної підтримки в громадах у постраждалих внаслідок конфлікту областях Східної України», корисні матеріали з яких були доведені до слухачів ОК15,18,20; Пашко Т. зазначила, що після проходження навчального курсу було оновлено літературу на тему «Резильєнтність» у ВОК Психологія життєстійкості. ЕГ констатує, що в академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 8:**

#### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.**

У контексті критерію 8 всі підкритерії відповідають нормі.

#### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.**

Слабкі сторони: - відсутність практики моніторингу кар'єрного шляху та працевлаштування Центром кар'єрного розвитку на ОП Психологія ОР Бакалавр. Рекомендації: - керівнику Центру розвитку кар'єри запровадити практику щорічного збору інформації з приводу працевлаштування випускників даної ОП.

### **Рівень відповідності Критерію 8.**

## **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.**

В ЗВО визначено процедури створення, оновлення, перегляду, моніторингу ОП, які послідовно дотримуються; стейкхолдери залучені до періодичних переглядів ОП, їх позиція враховується; відбувається співпраця роботодавців, випускників та НПП щодо покращення ОК. Випускники та роботодавці залучені до рецензування ОП. ЕГ засвідчує зацікавленість академічної спільноти щодо вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Проводяться моніторинги серед здобувачів щодо якості викладання ОК та задоволеністю ОП в цілому, поширенню якого сприяють органи студентського самоврядування. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію, тож ЕГ прийшла до висновку про рівень В за критерієм 8.

## **Критерій 9. Прозорість та публічність:**

### **1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.**

Права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначені в Статуті ЗВО (<https://bit.ly/3Iga6Jy>), Правилах внутрішнього розпорядку (<https://bit.ly/3jYDOJz>), Змінах до правил внутрішнього трудового розпорядку (<https://bit.ly/3YIjTgH>), Колективному договорі (<https://bit.ly/3YqLjbm>) і оприлюднені на офіційному сайті в розділі «Публічна інформація» [http://luguniv.edu.ua/?page\\_id=3131](http://luguniv.edu.ua/?page_id=3131). У Положенні про дистанційну роботу та гнучкий режим робочого часу (<https://bit.ly/4oQMr9W>) визначено обов'язки працівника і ЗВО за дистанційної умови трудової праці, визначені особливості гнучкого режиму робочого часу, наведений зразок трудового договору про дистанційну роботу. На офіційному сайті також розміщені Правила призначення академічних стипендій (<https://bit.ly/3E5oXnx>). На офіційному сайті є рубрика «ЛНУ у кіберпросторі» ([http://luguniv.edu.ua/?page\\_id=55](http://luguniv.edu.ua/?page_id=55)), де зібрана вся необхідна інформація для організації навчання у дистанційному форматі. На зустрічах з академічним персоналом і здобувачами ними було продемонстровано обізнаність у процедурах, що регулюють їх права та обов'язки. ЕГ дійшла висновку, що у ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права і обов'язки учасників освітнього процесу, вони загальнодоступні на офіційному сайті ЗВО. Сильною стороною є наявність Положення, що регламентує обов'язки працівника і ЗВО за дистанційної умови трудової праці.

### **2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.**

У ЗВО на офіційній сторінці в рубриці Публічна інформація – Освітня – діяльність – Освітні програми та перелік їх компонентів ([http://luguniv.edu.ua/?page\\_id=34155](http://luguniv.edu.ua/?page_id=34155)) зібрана інформація про всі ОП університету. Проте, на сторінці ОП Психологія першого (бакалаврського) рівня ВО не оприлюднено для громадського обговорення проект ОП 2022 р. або інших років. Однак, на вказаній сторінці наявна google-форма для внесення пропозицій для здобувачів, потенційних вступників і роботодавців, в якій є посилання на проект ОП 2022 р. Таблиці всіх пропозицій і документів, що висвітлюють результати їх врахування на даній сторінці не наведено.

### **3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.**

У ЗВО на офіційній сторінці в рубриці Публічна інформація – Освітня – діяльність – Освітні програми та перелік їх компонентів ([http://luguniv.edu.ua/?page\\_id=34155](http://luguniv.edu.ua/?page_id=34155)) зібрана інформація про всі ОП університету. Відповідно наявна точна та достовірною інформацію про ОП Психологія першого (бакалаврського) рівня ВО (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства - [http://luguniv.edu.ua/?page\\_id=61199](http://luguniv.edu.ua/?page_id=61199). Також на цій сторінці розміщені НП і силабуси обов'язкових ОК і відповідності до ОП 2022 р.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 9:**

### **Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.**

У контексті критерію 9 всі підкритерії відповідають нормі.

### **Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.**

Слабкі сторони, недоліки: - на офіційному сайті не висвітлено таблицю пропозицій до проекту ОП 2022р.  
Рекомендації: - гаранту ОП щорічно після отримання пропозицій до проекту ОП, починаючи з 2023 р., висвітлювати на офіційній сторінці ЗВО таблицю всіх пропозицій до проекту ОП, а також документи, що підтверджують їх розгляд та результати врахування.

### **Рівень відповідності Критерію 9.**

Рівень В

### **Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.**

Діяльність ЗВО прозора публічно відображена на офіційному сайті. В ЗВО визначено чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу, вони є загальнодоступними і їх послідовно дотримуються. ЗВО публікує проекти ОП для їх обговорення, збирає пропозиції і зауваження, проте не висвітлює таблицю пропозицій до проекту ОП. На офіційному сайті ЗВО оприлюднено точну і достовірну інформацію про ОП, включаючи її цілі, очікувані результати навчання, силабуси в обсязі достатньому для інформування всіх зацікавлених сторін. Відтак, ЕГ дійшла висновку, що ОП за критерієм 9 відповідає рівню В, наявні недоліки можуть бути виправлені у короткий термін і не є критичними.

### **Критерій 10. Навчання через дослідження:**

**1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.**

*не застосовується*

**2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.**

*не застосовується*

**3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).**

*не застосовується*

**4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.**

*не застосовується*

**5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.**

*не застосовується*

**6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.**

*не застосовується*

**Загальний аналіз щодо Критерію 10:**

**Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.**

*не застосовується*

**Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.**

*не застосовується*

**Рівень відповідності Критерію 10.**

*не застосовується*

**Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.**

*не застосовується*

#### **IV. Інші спостереження**

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

*дані відсутні*

#### **V. Підсумки**

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

<b>Критерій 1.</b> Проектування та цілі освітньої програми	B
<b>Критерій 2.</b> Структура та зміст освітньої програми	B
<b>Критерій 3.</b> Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
<b>Критерій 4.</b> Навчання і викладання за освітньою програмою	B

<b>Критерій 5 .</b> Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	E
<b>Критерій 6.</b> Людські ресурси	B
<b>Критерій 7.</b> Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
<b>Критерій 8.</b> Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
<b>Критерій 9.</b> Прозорість та публічність	B
<b>Критерій 10.</b> Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

*Додатки до звіту:*

*Відсутні*

\*\*\*

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

*Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.*

Керівник експертної групи

**Прокоф`єва Олеся Олексіївна**

Члени експертної групи

**Савелюк Наталія Михайлівна**

**Черткова Олена Олександрівна**